

PORT
PAPE
HELLAS

διάλογοι καταλλαγής

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ★ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2004 ★ Αριθμ. Φύλλου 75

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΡΗΤΗΣ • GR - 73006 ΚΟΛΥΜΠΑΡΙ

Η ΦΛΑΤΝΗ, ΤΟ ΝΤΟΒΛΕΤΙ ΚΑΙ Η ΛΕΣΧΗ

«Η Ευρώπη δεν είναι χριστιανική Λέσχη» ή «Λέσχη Χριστιανών». Η φράση αυτή ακούσθηκε πολλές φορές τον τελευταίο καιρό, με αφορμή το αίτημα της Τουρκίας, να αρχίσουν ενταξιακές διαπραγματεύσεις της με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το τουρκικό ντοβλέτι (devlet, το Κράτος και όλος ο κρατικός μηχανισμός) χτύπησε πολλές φορές την πόρτα και το σώμα της Ευρώπης με ποικίλες προθέσεις και συνέπειες. Όταν έφθασε στα πρόθυρα της Βιέννης, κατέλαβε τη Δύση φόβος και τρόμος. Στις 17/18 Δεκεμβρίου ο Πρωθυπουργός της Τουρκίας Ταγίπ Ερντογάν είδε στις Βρυξέλλες να ανοίγει για τη χώρα του η Πύλη της Ευρώπης, με τη συγκατάθεση της Κύπρου και τη στήριξη της Ελλάδας. Έστω και με κάπως δυσδιόρατο ακόμη το βάθος του χρόνου, η είσοδος στα ενδότερα είναι ήδη ορατή. Δικαίως λοιπόν εκφράσθηκε ικανοποίηση και μάλιστα σε τόνους θριάμβου. Αυτή τη φορά το αποτέλεσμα της «εκστρατείας» δεν ήταν «Βρυξέλλες γιόκ» - κατά το παλαιό «Μάλτα γιόκ!». Εκείνο που αναμένεται τώρα είναι, η Υψηλή Πύλη να αποδείξει, ότι δεν άλλαξε μόνο τόπο - από την Πόλη στην Αγκυρα-, αλλά και τη ρόπο. Δεν ενοχλεί κανέναν το ότι στο εσωτερικό της γείτονος ο Πρωθυπουργός της αινείται ως «κατακτητής της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Ο ίδιος ο Ερντογάν επιβεβαίωσε κάποιες ανησυχίες, μεταξύ άλλων και επειδή θέλησε να υπαγορεύσει στην Ευρώπη, τι επιτρέπεται να είναι η ίδια και τι όχι. Πρωτίστως ότι δεν μπορεί να είναι μια «χριστιανική Λέσχη»!

Θα ήταν, βέβαια, ενδιαφέρον να έβλεπε κανείς, πώς θα αντιδρούσε ο ίδιος, αν αντιστρέφαμε την παρατήρηση και λέγαμε, πως για πολύ περισσότερους λόγους η Τουρκία δεν μπορεί να είναι «Λέσχη μουσουλμανική». Και επομένως, ότι πρέπει να υπάρξει επιτέλους και εκεί ασφαλής χώρος ζωής π.χ. για τις μη μουσουλμανικές μειονότητες. Όσες απόμειναν από τις γενοκτονίες Ελλήνων, Αρμενίων και άλλων και από τους πολυποίκιλους εξαναγκασμούς. Χώρος και για τους Μουσουλμάνους πολίτες της χώρας του, που δεν είναι Τούρκοι, αλλά έχουν δικαιώμα στον αυτοπροσδιορισμό και στη ζωή.

Μερικοί στη Δύση εστιάζουν το πρόβλημα στις μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνέπειες από την προσέγγιση της Τουρκίας. Όχι χωρίς ξενοφοβικές υπερβολές. Πρόσφατη γερμανική τηλεοπτική εκπομπή με συμμετοχή κορυφαίων εκκλησιαστικών και πολιτικών προσωπικοτήτων είχε τον τίτλο: «Έρχεται ο Τούρκος!». Κάτι σαν το δικό μας «Οι Γερμανοί ξανάρχονται», με όλους τους σχετικούς συνειρμούς.

Στην πραγματικότητα όμως δεν είναι τόσον ο Τούρκος, όσον ο Μουσουλμάνος, που προβληματίζει. Η Δυτική Ευρώπη, αιφνιδιασμένη εξαιρέτως από τη συντελούμενη τα τελευταία ιδίως χρόνια εισπήδηση του Ισλάμ στις χώρες της και απρόθυμη ή ανίκανη να αξιοποιήσει την πείρα από τη μακραίωνη αναστροφή της χριστιανικής Ανατολής με το Ισλάμ, εμφανίζεται αμήχανη όσον αφορά στη «διαχείριση» του φαινομένου αυτού, που πρόκειται να ενταθεί βέβαια με την ευρωπαϊκή πορεία της Τουρκίας.

Η κεμαλική Τουρκία, θέλοντας να καθησυχάσει τους θορυβημένους, καλλιεργεί την εικονική εντύπωση, ότι «χαλιναγωγεί» τον Ισλαμισμό στο εσωτερικό της. Είναι όμως σε όλους γνωστόν, ότι τον στηρίζει και τον χρησιμοποιεί άριστα και εκείνη και άλλες μουσουλμανικές δυνάμεις για την κάλυψη ποιμαντικών αναγκών, αλλά και, όπως ισχυρίζονται μερικοί, ως όχημα για την άσκηση πολιτικής στο εξωτερικό. Και αυτό θα γίνεται ολοένα πιο αισθητό και μάλιστα όχι ανώδυνα για όσους, Χριστιανούς και Μουσουλμάνους, δεν διαθέτουν μνήμη, όραμα, φρόνηση, προνοητικότητα και προπαντός θέληση για υπέρβαση και για ενσωμάτωση χωρίς εκατέρωθεν παροξυσμούς. Για ουσιαστική «συγχώρηση» με την έννοια του αφήνω στον άλλο χώρο συν-υπάρξεως.

Εργο του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου (El Greco)

Σε κείους που στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανησυχούν για την αυξανόμενη παρουσία του Ισλάμ δόθηκε έμμεσα, πλην σαφώς, καθησυχαστική απάντηση με την υπερίσχυση των λαϊκιστών πολιτικών της Ευρώπης, - μεταξύ αυτών και αρκετών Ελλήνων-, ότι αυτή δεν είναι πράγματι «χριστιανική Λέσχη». Και ότι εκείνοι επιδιώκουν οριοθέτηση στις σχέσεις Ευρωπαϊκής Ένωσης και Εκκλησίας / θρησκείας προς την κατεύθυνση πλήρους αποδέσμευσης του ευρωπαϊκού πολιτικού γίγνενται από κάθε «μεταφυσική» επίδραση. Το κατάφεραν ήδη με το Σύνταγμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που χάραξε σαφώς αυτή τη γραμμή, αφήνοντας μόνον ένα παράθυρο «διαλόγου», προς καλλιέργεια καλών σχέσεων...

Ωστόσο, η επιδιωκόμενη περιθωριοποίηση είναι εγχείρημα εντελώς ουτοπικό. Μπορεί ο αποχρωματισμός των «σημείων» του Σταυρού να έχει διαπεράσει την επιδερμίδα της ευρωπαϊκής συνείδησης και να έχει εισχωρήσει βαθύτερα. Όλες οι ενδείξεις και οι προβλέψεις όμως εμφανίζουν τη θρησκεία να επανέρχεται στο προσκήνιο της Ιστορίας. Το πρόβλημα, επομένως, δεν είναι η περιθωριοποίηση της Εκκλησίας/θρησκείας, αλλά η ποιότητα των αξιών και της προσφοράς της προς τον άνθρωπο, η ικανότητα των φορέων Πολιτείας και Εκκλησίας / θρησκείας, να ανταποκρίνονται δημιουργικά στο πρόσταγμα των καιρών και η διάκριση όλων, να αναγνωρίζουν τα όρια και να αποφεύγουν την αυθαίρετη υπέρβασή τους¹.

Για να είμαστε δίκαιοι, πρέπει να αναγνωρίσουμε, ότι εκείνοι που καλούνται να σηκώσουν το βαρύτερο μέρος του φορτίου είναι μάλλον οι Μουσουλμάνοι που ζουν ήδη στην Ευρώπη, πολύ δε περισσότερο ο τουρκικός λαός, που προσβλέπει στην ένταξη. Η «παίδευση» με στόχο την προσαρμογή στα «ευρωπαϊκά κεκτημένα» δεν είναι εύκολη υπόθεση. Θα απαιτήσει χρόνο πολύ, μεγάλη προσπάθεια και παραίτηση από σύμφυτα με τον τουρκικό λαό αυτονότα. Η «μετακένωση» ξένων πολιτισμικών στοιχείων, αξιών και τρόπων ζωής και συμπεριφοράς έχει συνήθως παρενέργειες και προκαλεί γεύση φαρμάκων πικρών. Ευχή και προσδοκία δική μας και πολλών Ελλήνων είναι να συντελεσθεί χωρίς πισωγυρίσματα αυτή η πολυδιάστατη αλλαγή, που μπορεί να επηρεάσει ευεργετικά και τον ευρύτερο μουσουλμανικό κόσμο.

Όσοι θέλουν να προσεγγίσουν την Ευρώπη καλούνται να αποδεχθούν αρχές και αξίες, οι περισσότερες από τις οποίες οφείλουν την απαρχή και το περιεχόμενό τους στον Ελληνισμό και στον Χριστιανισμό, στη σκέψη προγόνων μας και στους αγώνες Μαρτύρων και Πατέρων της Εκκλησίας. Αυτό βέβαια φαίνεται να το έχουν λησμονήσει και πολλοί Ευρωπαίοι. Γι' αυτούς φαίνεται πως η ήπειρος μας έχει καταντήσει πράγματι μια Λέσχη, μόνο σε κάποιες απόμερες γωνιές της οποίας τρεμοσβήνει ακόμη το καντήλι με το φως του Ευαγγελίου! Ως Λέσχη εννοείται εδώ ο χώρος, όπου συχνάζουν ομαδοποιημένες κοινωνικές τάξεις συμφερόντων και δραστηριοτήτων ποικιλών, όπως είναι λόγου χάρη η χαρτοπαιχία και ο τζόγος - για να μείνουμε σε πρακτικές των ημερών -, καθώς μάλιστα κανείς δεν μπορεί να ισχυρισθεί, ότι στο νέο ευρωπαϊκό γίγγεσθαι είναι μηδαμηνός ο ρόλος του τζόγου...

Υπάρχει βέβαια και η άλλη διάσταση της Λέσχης. Εκείνη που αποκαλύπτεται από την αρχική ετυμολόγηση της λέξης: Λέσχη = υπνωτήριο, αναπαυτήριο (από το λέχομαι = ξαπλώνω, αναπαύομαι). Ακόμη πιο δηλωτική είναι η σύνδεση με το κελτικό *Iesc*, που σημαίνει οκνηρός, νωθρός, και το αρχαίο γερμανικό *Iescan*, που σημαίνει σβήνω! (βλπ. Λεξικό Μπαμπινώτη, σελ. 1010). Αν η Ευρώπη και ο Χριστιανισμός της αποδέχονται για τον εαυτό τους τις παραπάνω ιδιότητες, η Λέσχη τους ούτε μια φάνη δεν θα μπορούσε να προσφέρει στον Υἱόν της Παρθένου. Εκείνος δεν θα είχε και πάλι «πού τίν κεφαλήν κλίνη» (Ματθ. 8, 20). Θα έμενε ανέστιος ο Χριστός στην Ευρώπη. Όπως και τη νύχτα εκείνη, ως τα κλειστά γι' αυτόν καπηλειά και πανδοχεία της Βηθλεέμ.

Αλίμονον ὄμως, αν αυτά και τα συναφή ορίσουν την ἔννοια, την ταυτότητα και την αυτοσυνειδησία της Ευρώπης! Αλίμονον επίσης, αν στο δρόμο προς τις διαπραγματεύσεις και στη διάρκειά τους δεν αρθούν παλιά αγκάθια και καινούριοι τοιβόλοι, ώστε η κοινωνία των ανθρώπων και των λαών να είναι ὄντως βιώσιμη και ανθρώπινη.

Όσον αφορά, ειδικότερα, στα δικά μας: Ως εκ περισσού σημειώνουμε την άποψη, που δεν είναι μόνο δική μας, ότι καιρός είναι, να κάμει η Ελλάδα επιτέλους σαφές προς κάθε κατεύθυνση, πως η ανοχή εξαντλείται πλήρως, εκεί που βαίνει προς την ολοκλήρωσή του το τραγικό και εμφανίζεται χλευαστικά το γελοίο, να αυτοανακηρύσσεται π.χ. η Τουρκία κριτής αιωνίων θεσμών της Εκκλησίας και να αμφισβητεί την οικουμενικότητα του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, επικαλούμενη παραλείψεις σε πολιτικές συμβάσεις². Και όχι μόνον αυτό, αλλά να μην αναγνωρίζει απλή νομική προσωπικότητα σε έναν θεσμό 17 αιώνων, σεβαστόν παγκοσμίως, ούτε και τίτλον ιδιοκτησίας ακόμη και στον Οίκον της έδρας αυτού. Αντιθέτως, να του αφαιρείται και ο μοναδικός τίτλος που έχει ήδη από την Οθωμανική Αυτοκρατορία, αλλά και την ίδια την Τουρκική Δημοκρατία επί του κτηρίου του με-

1. Ιδιαίτερα μετά τη δολοφονία του *Theo van Gogh*, παραγωγού κινηματογραφικών ταινιών, Κυβερνήσεις χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβληματίζονται έντονα για την αυξανόμενη παρουσία και δράση Ιμάμπδων, που δεν φαίνεται να έχουν τις προϋποθέσεις και την πρόθεση, να συμβάλουν συνειδητά και αποτελεσματικά στην ομαλή ένταξη μουσουλμανικών πληθυσμών. Στη χώρα του π.χ., την Ολλανδία, ο αριθμός των Ιμάμπδων πουλογίζεται σε 400-500. Περίοδοι σε 100 από αυτούς έχουν αποσταλεί από την Υπηρεσία Θρησκευτικών Υποθέσεων (Dienst) της Τουρκίας, για να υπηρετήσουν σε τουρκικά τζαμιά σ' αυτή τη χώρα. Είναι διορισμένοι από την Υπηρεσία αυτή, η οποία καταβάλλει και τους μισθών τους. Κάτι ανάλογο παρατρέπεται και σε άλλες χώρες της Ευρώπης: Περίοδοι 300 Ιμάμπδες στο Βέλγιο, 1.300 στη Γαλλία, άλλοι τόσοι τουλάχιστον στη Γερμανία. Μόνο στο Τζαμί του Παρισιού έχουν την αναφορά τους περίοδοι 150 Ιμάμπδες, οι οποίοι πληρώνονται από το Κράτος της Αλγερίας (παλαιότερη πρόταση μας προς την Πολιτεία, να δοθούν στους κληρικούς της ελληνικής διασποράς τα μισθολογικά και συνταξιοδοτικά δικαιώματα των ιερέων της Ελλάδος, δεν θρήγη ανταπόκριση). Τον χρόνο που πέρασε, μερικές χώρες προώρησαν στην απέλαση Ιμάμπδων, με την κατηγορία, ότι είναι «κήρυκες του μίσους». Προφανώς αγνοούν μερικοί στη Δυση, πως το κήρυγμα της Παρασκευής στα τζαμιά μουσουλμανικών χωρών πάρειν ολοένα και πιο έντονη πολιτική διάσταση και ότι ματαίως προσπαθούν οι Κυβερνήσεις των Κρατών αυτών να θέσουν υπό τον έλεγχο τους αυτή την τάση. Υπάρχει επίσης μεγάλος προβληματισμός στη Δυση για το μορφωτικό επίπεδο των Ιμάμπδων και για την απροθυμία πολλών, να μάθουν τη γλώσσα της χώρας που τους φιλοξενεί και να αποκτήσουν στοιχειώδη κατάρτιση. Με πρωτοβουλία του Ιμάμη *Cevat Cedari*, που από το 2003 είναι και Βουλευτής στο Βέλγιο, προωθείται γι' αυτό η ιδρυση ανωτέρων ή και ανωτάτων Μουσουλμανικών Σχολών για την εκπαίδευση των Ιμάμπδων, ισως και άλλων στελεχών. Στη Γερμανία προτείνεται η εκπαίδευσή τους σε πανεπιστημιακά ίδρυματα της χώρας. Την ίδια στιγμή επαπελείται, δυστυχώς, για οικονομικούς δήθεν λόγους, κλείσιμο του Τμήματος Ορθοδόξου Θεολογίας στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου, όπου εκπαιδεύονται, μεταξύ άλλων, στελέχη των Ορθοδόξων Εκκλησιών. Για τα παραπάνω πρβ. *erd – Wochenspiegel* 1/2005,23 και *Herder Korrespondenz* 59/1 (2005)19ε.

Herder Korrespondenz 99/1 (2005) 19-25.
2. «Τά γνωμάτα και τά ίδιοτάτα θεούμαντι και λειτουργημάτων της 'Εκκλησίας καθορίζει η φύσις, η ιστορία και η συνοδεία συνειδήσης και πράξης αύτής και όχι η εκάπιτο πολιτική βούλησης και σκοπιότητος. Δέν είναι έτεροπρασιδιομένος ο χαρακτηρισμός του Θρόνου Σων ως Ιούκουμενικού. Είναι δεδομένος, πιο πολύγνωμος και καθολικώς απόδεκτος άποτον. Μόνον ολικής γνώσεως ο κακώβουλος διάβολος είναι δυνατόν να άφησηπτη αύτον, ματαιώσει. Λέγοντες τούτο και διά τον πρόσθιτον δύογον, διτί η πρός την Εύρωπην πορεία της Τουρκίας, διά τίν όποιαν πορείαν μεγάλως και αποτελεσματικώς έμεριψηστε. Παναγιώτας Δέσποτα, δύναται νά δηγηπτη εις τὸν τελικὸν στόχον, μόνον ἐφ' οἶσσαν καθαρῆ διόδος από παντὸς προσκόδηματος. 'Εν τῶν προσκούματων τούτων θὰ είναι δασφαλῶς καὶ ή δρόπος του σεβασμού της οικουμενικότητος του Θρόνου Σως, τίν όποιαν σέβονται ανέκαθεν και ανέχαρτες πάντες οι λαοι της Εύρωπης και αι ἔκκλησιασται και πολιτικη γνησίαι αύτης. (Από προσφόρτων του Σεβασμού. Ηρακλεῖς Φωτιόν προ τον Ουν. Πατράρχινον).

γαλύτερου ξύλινου συγκροτήματος – μνημείου στην Ευρώπη, του Ορφανοτροφείου Πριγκήπου. Είναι γελοίο, να διαιωνίζονται οι περί την Σχολή της Χάλκης φλύαρες υποσχέσεις και εύγλωττες παλινδρομήσεις. Σε καμιά ευνομούμενη ευρωπαϊκή Πολιτεία δεν θα μπορούσαν να συμβαίνουν αυτά και τα τόσα άλλα, που κατατυραννούν το Πατριαρχείο και την Ομογένεια: Ιδρύματα, ναοί και μονές, που από αιώνες ανήκουν στο Πατριαρχείο, να χαρακτηρίζονται ως κατειλημμένα βακούφια και να νέμεται την περιουσία τους η Γενική Διεύθυνση Βακουφίων, δηλαδή το Κράτος. Ναοί που ανήκουν ανέκαθεν στο Πατριαρχείο, να καταλαμβάνονται από εξωμότες και να ιδρύεται το λεγόμενο ανεξάρτητο τουρκορθόδοξο Πατριαρχείο, το οποίο καμιά ορθόδοξη ή επερόδοξη Εκκλησία δεν αναγνωρίζει και το οποίο ούτε έναν κληρικό ή απλό λαϊκό δεν διαθέτει. Είναι, τέλος, γελοίο, καμιά δίκη της ελληνορθόδοξης μειονότητας να μην έχει κερδηθεί, ως έχει πάντοτε το άδικο! Αυτά ενδεικτικώς μόνον. Γιατί υπάρχει και πλήθος άλλων γελοιοτήτων, τις οποίες κακώς λίαν έχει ανεχθεί ο Ελληνισμός και η πολιτική ηγεσία του επί έτη. Όπως, κακώς λίαν, πιστεύουμε, περιορίζονται τα ανοικτά θέματά μας με τη γείτονα στην υφαλοκρηπίδα. Υπάρχουν τόσοι ύφαλοι..., μάλιστα οι κινούμενοι ύπουλα. Για να μην αναφερθούμε στον πόνο των βίαια ξεριζωμένων και βάναυσα αδικημένων, που περιμένουν αποκατάσταση και σεβασμό των δικαιωμάτων τους.

Στην αποκατάσταση αυτών και πολλών άλλων και σε ένα καθεστώς ασφαλούς και ελεύθερης άσκησης της ψυλής αποστολής του Οικουμενικού Θρόνου αποβλέπει και ελπίζει προφανώς ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης, ενθαρρύνοντας την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας. Και ευελπιστώντας, επιπλέον, ότι έτσι μόνο θα δει «Θεού πρόσωπο» και ο ίδιος ο τουρκικός λαός με τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις στο εσωτερικό της χώρας του. Με παρόμοιες σκέψεις και με την προοπτική μιας ανθρώπινης, ειρηνικής και δημιουργικής γειτνίασης στηρίζει και η Ελλάδα την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ Δ' ΤΡΙΜΗΝΟΥ 2004

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

1801 3. ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ: Ποικιλίες-Συλλογή-Συντήρηση-Διάθεση

Hορθόδοξος Ακαδημία Κρήτης (OAK), στα πλαίσια του προγράμματός της «ΚΡΗΤΗ 2020» και της μέριμνας του Ινστιτούτου Θεολογίας και Οικολογίας (ΙΘΟ) του Ιδρύματος για τη δημόσια συζήτηση ζωτικών αναπτυξιακών και περιβαλλοντικών ζητημάτων της χώρας, οργάνωσε ημερίδα για θέματα εσπεριδοειδών. Ο Μ.Α. *Ismail*, διακεκριμένος Καθηγητής του Πανεπιστημίου της Φλώριδας των Η.Π.Α. ανέπτυξε τα θέματα:

- ποικιλίες εσπεριδοειδών με προοπτική,
- προσυλλεκτικές εφαρμογές από τους παραγωγούς,

-μετασυλλεκτικές εφαρμογές από τα συσκευαστήρια για την καλύτερη τυποποίηση και αποθήκευση των εσπεριδοειδών, -νέες τεχνικές για τη βελτίωση της διάθεσης των εσπεριδοειδών. Για τις παραπάνω θεματικές ενότητες αναφέρθηκε στη σύγχρονη τεχνογνωσία και τεχνολογία, που προάγουν την καλλιέργεια και την προώθηση των προϊόντων στην αγορά.

Υστερα από κάθε εισήγηση ακολούθησε εκτενής συζήτηση με ενδιαφερόμενους από την Κρήτη και άλλες περιοχές της χώρας (παραγωγούς, συσκευαστές, εμπόρους, ειδικούς γεωπόνους, εκπροσώπους του Υπουργείου Γεωργικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθώς και άλλων Υπηρεσιών). Στη διοργάνωση της Ημερίδας αποτελεσματική ήταν η συνδρομή του Ε. Πρωτοπαπάκη, Γεωπόνου - Ερευνητή Α' του Ινστιτούτου Υποτροπικών Φυτών και Ελιάς Χανίων.

4. Ομάδα από τη Γερμανία

5. Ομάδα Σπουδαστών της Σχολής Κηπουρών Τοπίου από το Mainz της Γερμανίας, που φιλοξενείται και εργάζεται στο Ευρωμεσογειακό Κέντρο Νεότητας (EKN). Γνωρίζουν την ΟΑΚ, ενημερώνονται για το σκοπό και το έργο της από τους συνεργάτες μας Άλεξ Σπενγκλερ και Αναστασία Τσελεκίδου και μετέχουν σε γεύμα, που παραθέτει προς τιμήν τους Η Ακαδημία. Ο Γεν. Διευθυντής εξαίρετον ζήλο Καθηγητών και Σπουδαστών και εκφράζει έπαινο και ευχαριστία προς τη Σχολή τους, η οποία οργανώνει κάθε χρόνο ανάλογα εκπαιδευτικά ταξίδια στο EKN.

1802 14.- 15. Οι Περιφέρειες, πηγή τεχνογνωσίας

Tο σημαντικό για τη χώρα μας αυτό συνέδριο πραγματοποιήθηκε με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε συνεργασία με τη Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης του ΚΠΣ στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Τεχνική Βοήθεια». Ελαβαν μέρος 150 και πλέον άτομα. Μετά το καλοσώρισμα του Γεν. Διευθυντή της ΟΑΚ, ακολούθησαν εναρκτήριες ομιλίες από τους: *Walter Faber*, της Γεν. Διευθύνσεως (ΓΔ) «Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, *Χρήστο Σαφάλη*, της ΓΔ «Περιφερειακής Πολιτικής, Κωνσταντίνο Μουσουρόγλη, Γεν. Γραμματέα Επενδύσεων και Ανάπτυξης, *Υπουργείο Οικονομίας* και *Οικονομικών*, *Σπύρο Βλιάμο*, Γενικό Γραμματέα Διαχείρισης Κοινοτικών και άλλων Πόρων, *Υπουργείο Απασχόλησης* και *Κοινωνικής Προστασίας*.

Το πυκνό πρόγραμμα του συνέδριου περιελάμβανε εισηγήσεις, παρουσιάσεις και συζητήσεις για θεματικές ενότητες ιδι-

αίτερου ενδιαφέροντος, όπως *Βιομηχανίες Υψηλής Τεχνολογίας* στην Περιφέρεια (με κατάθεση εμπειριών από την Forthnet, και από διάφορες χώρες) και Θεματικά Εργαστήρια, όπου έγινε διαπραγμάτευση των θεμάτων:

- Προώθηση επίγνωσης των διεθνών εξελίξεων και συνθηκών λειτουργίας της αγοράς στις τοπικές ΜΜΕ,
- Διοικητικές ικανότητες και υποστήριξη σε περιβαλλοντικά θέματα με τη συνεργασία του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα,
- Δημιουργία διασύνδεσης προηγμένων Κέντρων εξειδικευμένων Υπηρεσιών σε περιφερειακό επίπεδο,
- Μεταφορά τεχνογνωσίας σχετικά με την εφαρμογή καινοτόμων δράσεων ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας.

Ενεργός στο συνέδριο υπήρξε η παρουσία στελεχών της Περιφέρειας Κρήτης και του Γεν. Γραμματέα *Σεραφείμ Τσόκα*, ο οποίος παρέθεσε δείπνο προς τιμήν των συνέδρων.

Από την προσφώνηση του Αλεξ. Κ. Παπαδερού, Γεν. Διευθυντού της ΟΑΚ

«Εξ ονόματος του Προέδρου της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κισάμου και Σεπίου κ. Ειρηναίου, των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των συνεργατών μου επιθυμώ να σας καλωσορίσω και να ευχηθώ ευχάριστη διαμονή και επιτυχία στις εργασίες του σημαντικού αυτού συνεδρίου ...»

Ευχαριστούμε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την απόφαση, να πραγματοποιηθεί το σεμινάριο αυτό στην Ορθόδοξη Ακαδημία. Θα ήθελα και από τη θέση αυτή να ευχαριστήσω θερμά τον κ. Robert Shotton, ο οποίος είχε την ιδέα να έλθετε στο Ίδρυμα μας. Λυπούμεθα που δεν είναι μαζί μας. Του απευθύνουμε τον εγκάρδιο χαιρετισμό και τις καλύτερες ευχές μας.

Καλωσορίζουμε τον κ. Walter Faber και τα στελέχη των Γενικών Διευθύνσεων Περιφερειακής Πολιτικής και Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, τους εισηγητές και τους λοιπούς συνέδρους από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Τη σημασία που αποδίδεται στο συνέδριο μαρτυρεί η συμμετοχή των Γεν. Γραμματέων των ελληνικών Υπουργείων Οικονομίας και Οικονομικών κ. Κωνσταντίνου Μουσουρούπη, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας κ. Σπύρου Βλιάμου, του Ειδικού Γραμματέα του Υπουργείου Ανάπτυξης κ. Σπύρου Ευσταθόπουλου, Γεν. Γραμματέων Περιφερειών της χώρας μας και λοιπών Ελλήνων συνέδρων.

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας Κρήτης κ. Σεραφείμ Τσόκας βρίσκεται για πρώτη φορά στο Ίδρυμα μας. Θα ήθελα να σας καλωσορίσω, κ. Γενικέ, με μια ευχή. Μια από τις αρχές της Ορθόδοξης Ακαδημίας σχετίζεται με τον χρονικό ορίζοντα των εκάστοτε οραμάτων και δράσεων. Προσπαθούμε να βλέπουμε το πάρον από κάποιο βάθος χρόνου. Γι' αυτό, όπως έχετε ίσως πληροφορηθεί, ένα από τα βασικά προγράμματά μας, που είναι σε εξέλιξη από το 1990, θέρει τον τίτλο «KRHTH 2020». Εργαζόμεθα κατά τομείς του κοινωνικού βίου και των παραγωγικών δραστηριοτήτων. Και ζητούμε από τους Κρήτες και τους φίλους του νησιού μας να μετρούν την εκάστοτε πράξη ή την απράξια τους σε σχέση με τρία ερωτήματα:

- Πώς φαντάζεσαι πώς θα είναι η Κρήτη το 2020;
- Πώς θα ήθελες να είναι;
- Πώς να μπνεί είναι;

Επομένως:

Αυτό που πράττεις τώρα ή έπρεπε να πράξεις και το αμελείς ή δεν το πράττεις σωστά, ποιές συνέπειες θα έχει για όλους μας και μάλιστα για όσους δεν γεννήθηκαν ακόμη, αλλά θα έλθουν και θα ζητήσουν τον πόλο;

Ευχή μας είναι, κ. Γενικέ, να επιτύχετε στην αποστολή σας και να σας ευγγάμωνούμε οι Κρήτες του παρόντος και μάλιστα εκείνοι του μέλλοντος!

Ευχαριστούμε τη Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, τον Γεν. Διευθυντή κ. Θάνο Καπρέλην και τους συνεργάτες του, ιδιαιτέρως την κ. Αγγελίκα Ιωαννίδου, με την οποίαν είκαμε άριστη συνεργασία κατά το στάδιο της προπαρασκευής.

Κυρίες και κύριοι,

Μπορείτε να αισθάνεσθε, ότι βρίσκεσθε στο δικό σας σπίτι. Μεταξύ άπλων και επειδή η αίθουσα αυτή και τα υπερκείμενα υπνοδωμάτια οικοδόμηθηκαν με κοινοτικούς και εθνικούς πόρους. Το νέο αυτό κτήριο της Ακαδημίας εντάχθηκε στο πρόγραμμα INTERREG I. επί Πρωθυπουργίας του κ. Κ. Μπτσοτάκη. Θεμελιώθηκε το 1991 στα πλαίσια διεθνούς συνεδρίου για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, στο οποίον μετείχαν, μεταξύ άπλων, και ο Δούκας του Εδιμβούργου Πρίγκηψ Φίλιππος. Συνεχίσθηκε ομαδάρι η χρηματοδότηση και από τις επόμενες Κυβερνήσεις, στα πλαίσια του προγράμματος INTERREG II. Το συνολικό κόστος για το οικοδόμημα και τον εξοπλισμό ανήλθε στο ποσόν των 944.800.000 δρχ. (περίπου 2.764.594 ΕΥΡΩ). Το κτήριο εγκαινίασε ο Παναγιώτας Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος τον Νοέμβριον του 1995.

Όπως και άλλες φορές, θέλουμε και σήμερα να εκφράσουμε την ευγγάμωσύνη μας προς την Ελληνική Πολιτεία και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη γενναιόδωρη στήριξη του Ίδρυμάτος, προκειμένου να επιτευχθεί η αναγκαία επέκταση των υποδομών του. Υποψιάζομαι ότι θα θέλατε να γνωρίζετε, ποιά είναι η σημερινή εκτίμησή μας για αυτή την επένδυση. Έχουμε δυό απαντήσεις:

Πρώτον, ότι οι δαπάνες συντήρησης πρόσθεσαν στη ζωή μας ένα όχι απλό πρόβλημα. Πιθανώς να ισχύει αυτό για πολλά άλλα έργα υποδομών.

Δεύτερον: Ο βασικός τρόπος εργασίας μας είναι συνεδριακός. Χθες συμπλήρωθηκαν 36 χρόνια από τα εγκαίνια της Ορθόδοξης Ακαδημίας. Στον απολογισμό, μεταξύ πολλών άπλων δραστηριοτήτων, αναγράφονται και 1.800 συνέδρια σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Από αυτά τα 408 έγιναν από τα εγκαίνια αυτού του κτηρίου και εξής. Περίπου το 57% των συνέδριών είναι διεθνή. Κατά μέσον όρο έχουμε κάθε χρόνο 250 συνεδριακές ημέρες. Αναφέρω αυτά τα εντελώς ενδεικτικά στατιστικά στοιχεία, που βεβαιώνουν την αναγκαιότητα και χρησιμότητα του έργου.

Η Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης είναι ένα κοινωνικός, μη κερδοσκοπικό Ίδρυμα, αφιερωμένο στον διάλογο της Εκκλησίας με τον σύγχρονο άνθρωπο επί των ζωτικών προβλημάτων της ζωής. Τα ευρωπαϊκά θέματα έχουν ανέκαθεν κεντρική θέση στις δραστηριότητές μας. Επιτρέψατε να υπενθυμίσω, ότι το Ίδρυμα μας, ύστερα από παράκτιση των τότε Νομαρχών και Δημάρχων της Κρήτης, ανέπτυξε τις πρώτες δραστηριότητες και σήκωσε ικανό μέρος του βάρους για την προετοιμασία του νησιού, ώστε να αξιοποιήσει δημιουργικά τα Ολοκληρωμένα Μεσογειακά Προγράμματα, - όπως και εγινε. Χαιρόμεθα λοιπόν, γιατί φιλοξενούμε τώρα ένα συνέδριο, εξόχως σημαντικό για το μέλλον της χώρας μας, απλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Από τη σκοπιά της Ορθόδοξου Ακαδημίας η διαχειριστική ικανότητα μας Περιφέρειας ισούται πρωτίστως προς τον βαθμό αξιοποίησης των πόρων με ύπατο κριτήριο τη δικαιοσύνη και την ορθή ιεράρχηση και ικανοποίηση πραγματικών αναγκών. Και επιπλέον, προς τον βαθμό της ισόρροπης ανάπτυξης. Αυτή φρονούμε πως οφείλει να κάνει την τεχνογνωσία (κπωνήων), την πληροφόρηση και τις διαδικασίες προστίθεται πρωτίστως στα ασθενέστερα διαμερίσματα και τα ασθενέστερα στρώματα της κοινωνίας. Να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την ενεργό συμμετοχή τους στο αναπτυξιακό και μορφωτικό γίγνεσθαι. Γι' αυτό επιτρέψατε, παρακαλώ, να κλείσω τον χαιρετισμό μου με την υπόμνηση ενός από τα πιο αινιγματικά χωρία της Καινής Διαθήκης, το οποίον έχει απασχολήσει πολλούς ερμηνευτές, αλλά και τον θεατρικό συγγραφέα Μπρέχτ (Bertold Brecht) όλως ιδιαιτέρως. Ο Ιησούς Χριστός, αναφέρομενος στην ευθύνη του ανθρώπου για το έργο που καλείται κάθε φορά να επιτελείσει, ομιλεί για τον κακό και πονηρό διαχειριστή των ταλάντων, τα οποία του έχουν εμπιστευθεί. Και λέγει κάτι, που θα μπορούσε να ερμηνευθεί και ως νουθεσία, αν όχι και ως αυτηρή προειδοποίηση προς όλους μας, στην προκειμένη περίπτωση προς εκείνους, που διαχειρίζονται τις ευρωπαϊκές υποθέσεις και μοχθούν για την επωφελέστερη χρήση των πόρων. Λέγει ο Κύριος:

«Σε καθέναν που έχει Ιεζηγώ: έχει διότι έκαμε καλά τη δουλειά του Ι θα του δοθεί με το παρόπανω και θα 'χει περίσσευμα. Ενώ απ' όποιον δεν έχει Ιεζειδή υπήρξε αμελής, θα του πάρουν και τα λίγα που έχει.» (Μαθ. 25, 29).

Ελπίδα μας είναι, ότι στη διευρυμένη πια Ευρωπαϊκή Ένωση οι φτωχοί δεν θα γίνουν φτωχότεροι και οι πλούσιοι πλούσιοτεροι! Για να επιτευχθεί αυτό χρειαζόμαστε, μεταξύ άλλων, δυο βασικά πράγματα: Αφ' ενός σωστή και έγκαιρη πληροφόρηση και συνεννόση και αφ' ετέρου δικαιοσύνη. Δυο αναμνηστικά δώρα, που παρακαλείσθε να δεχθείτε, διερμηνεύουν αυτές τις προϋποθέσεις.

Το ένα δώρο έχει σχέση με τη γηώσα. Διευκολύνει τη συνεννόση. Και θυμίζει μερικά από τα πολλά κοινά, που μοιράζονται οι πλούσιοι της Ευρώπης³.

Το δεύτερο δώρο έχει σχέση με τη δικαιοσύνη. Αυτό πρέπει να σας το εξηγήσω. Στην παράδοσή μας είναι γνωστό ως «κούπα της δικαιοσύνης». Η εφεύρεσή της αποδίδεται στον Μίνωα. Μάλιστα ούμως ανατρέχει στον μεγάλο φιλόδοσο και μαθητικό της αρχαιότητας, τον Πυθαγόρα. Ο τρόπος πλειονυγίας της κούπας μας διδάσκει το εξής βασικό:

- Μπορείς να πιείς λίγο νερό ή κρασί.
- Μπορείς να πιείς λίγο περισσότερο, αν θέλεις.
- Μην είσαι όμως εγωιστής και πλεονέκτης. Μην προσπαθήσεις να πιείς πιο πολύ από τους άλλους. Και προπαντός μη θελήσεις να το πιεις όλο, μόνον εσύ. Γιατί τότε η ζημιά σου θα είναι μεγάλη: Θα χάσεις όλο το περιεχόμενο της κούπας!

3. Δόθηκε το βιβλίο του Α. Παπαδερού, ΕΛΛΗΝ ΛΟΓΟΣ, 3η έκδοση 2002. Το βιβλίο απευθύνεται σε αλλοδαπούς σπουδαστές της Θεολογίας και Φιλολογίας, που πρέπει να μάθουν αρχαία Ελληνικά. Διευκολύνει επίσης και όσους άλλους θέλουν να σπουδάσουν τη γλώσσα μας (αρχαία και σύγχρονη). Έχει ως βάση ελληνικές λέξεις, που χρησιμοποιούνται στην αγγλική, γαλλική, γερμανική και ρωσική γλώσσα.

16. Επίσκεψη του Συνδέσμου Απόστρατων Αξιωματικών Πυροβολικού με συνοδό τον Πρόεδρο του Διοικ. Συμβουλίου του Συνδέσμου Αντιστράτηγο ε.α. Παν. Μπακόπουλο.
 «...Πρόκειται για ένα Κοινωφελές Ίδρυμα. . . υπό την πνευματική προστασία του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Η υποδοχή που μας επιφύλαξε και κυρίως η λεπτομερέστατη εντημέρωση . . . εντυπωσίασε όλους τους επισκέπτες. Βασική αποστολή της Ακαδημίας, που αποτελεί ένα σύγχρονο Συνεδριακό Κέντρο, είναι η διαλογική μαρτυρία και η λειτουργική διακονία της Ορθοδοξίας στον κόσμο που φεύγει και στον κόσμο που έρχεται...» (απόσπασμα από σχετικό δημοσίευμα στην εφημερίδα «ΠΥΡΟΒΟΛΗΤΗΣ» 11 (2004), σελ. 6.
- Ομάδα από τη Γερμανία.
 - Ομάδα κωφαλάλων από τη Γερμανία.

1803 17-28 Ζώσα Ορθοδοξία

Μαθήματα εισαγωγής στην Ορθοδοξία (Ιστορία, Θεολογία, Λατρεία, Τέχνη κ.λπ.). Μετέχει ομάδα 45 αλλοδαπών με υπεύθυνο τον Δρα Eckhard Schendel. Στα πλαίσια των μαθημάτων επισκέπτονται αξιοθέατα της Κρήτης, όπου συνεχίζεται εποπτικά η διδασκαλία.

1804 19. Η Ορθοδοξία χθες και σήμερα

Ημερίδα με ομάδα από τη Γερμανία.

25. Ομάδα από τη Γερμανία.

- Σπουδαστές από το Καλλιτεχνικό Λύκειο "S. GIUSEPPE" της Ρώμης με συνοδό τον Αγιογράφο Νικ. Γιαννακάη.

1805 20.-24. Ορθόδοξος εικονογραφία και σύγχρονος κινηματογράφος

Ένα συνέδριο ιδιαίτερου ενδιαφέροντος. Σκοπός του είναι η μελέτη της εικονογραφίας της Ορθοδόξου Εκκλησίας από τη σκοπιά του σύγχρονου κινηματογράφου. Ακριβέστερα, ο τρόπος, με τον οποίον η εικόνα λειτουργεί ως πηγή έμπνευσης για σύγχρονες κινηματογραφικές παραγωγές. Μετείχαν ειδικοί από 11 χώρες της ανατολικής και δυτικής Ευρώπης. Στη Μεγάλη Αίθουσα της ΟΑΚ προβλήθηκαν σπουδαίες κινηματογραφικές παραγωγές, όπως η ταινία του Andrej Tarkovskij για τον διάσημο Ρώσο Αγιογράφο Andrej Rublev. Ύστερα από κάθε προβολή έγινε ανάλυση της αντίστοιχης ταινίας από διάφορες σκοπιές. Στο Αγιογραφείο της ΟΑΚ οι σύνεδροι ενημερώθηκαν για θέματα αγιογραφικής τέχνης και παρακολούθησαν ομιλία του Καθηγητού Γρηγορίου Λαρεντζάκη για τη Θεολογία της εικόνας. Το Σάββατο, 23 Οκτωβρίου, οι σύνεδροι παρακολούθησαν τη νέα ταινία του Θεόδωρου Αγγελόπουλου «ΤΡΙΛΟΓΙΑ – ΤΟ ΛΙΒΑΔΙ ΠΟΥ ΔΑΚΡΥΖΕΙ», σε ειδική προβολή στα Χανιά.

N O E M B R I O S

1806 1. Η Ορθοδοξία χθες και σήμερα

Ημερίδα με ομάδα αλλοδαπών.

2. Μαθητές και Καθηγητές του Γυμνασίου και του Λυκείου των Εκπαιδευτηρίων Θεοδωροπούλου (Χανιά).

1807 6.-12. Επιμόρφωση ηγετικών στελεχών

Πρόγραμμα της Εταιρείας SHELL, με στόχο την επιμόρφωση νέων ηγετικών στελεχών της από διάφορες χώρες. Η επιθυμία τους να γνωρίσουν την Ορθόδοξη Ακαδημία και να πραγματοποιήσουν εδώ αυτό το πρόγραμμα οφείλεται στην «ιστορία του καθρέπτη», που έχει τη δική του ...ιστορία: Άνθρωποι από την Αμερική, που μετέχουν στο πρόγραμμα της ΟΑΚ «ΖΩΣΑ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ» (αριθμ. 477/ 1-16 Ιουλίου 1981), παρακολουθούν μια ομιλία του Αλεξ. Παπαδερού. Στο τέλος ένας

σύνεδρος θέλει να μάθει «ποιο είναι το νόημα της ζωής». Ο ομιλητής δεν είχε έτοιμη απάντηση σε ένα τόσον απροσδόκητο και σοβαρό ερώτημα. Ίσως γι' αυτό ενεργοποιήθηκε η μνήμη. Και ανέσυρε από την παιδική του ηλικία ένα επεισόδιο, όπου τον κεντρικό ρόλο παίζει ένας καθρέπτης. Ο ξένος πήρε την απάντηση μαζί του. Αργότερα άρχισε να συγγράφει βιβλία και αναδείχθηκε γρήγορα σε έναν από τους πιο σημαντικούς σύγχρονους συγγραφείς της Αμερικής. Το όνομά του: Robert Fulghum. Στο δεύτερο βιβλίο του⁴ καταγράφει και την «ιστορία του καθρέπτη». Επειδή τα βιβλία του μεταφράζονται σε πολλές γλώσσες και διαβάζονται σχεδόν σε όλο τον κόσμο, η ιστορία διεθνοποιήθηκε. Η δε Εταιρεία SHELL τη χρησιμοποιεί σε όλα τα εκπαιδευτικά της προγράμματα, ως κείμενο περισυλλογής γύρω από το νόημα της ζωής και την προσωπική ευθύνη των στελεχών της.

4. Robert Fulghum, It Was On Fire When I Lay Down On It, New York 1990. Ελληνική έκδοση: Robert Fulghum, Φλεγόμενο στρώμα. Στοχασμοί για το νόημα της ζωής. Μετάφραση: Καίτη Βακάκη Αδαμοπούλου, Εκδόσεις Δόμος, Αθήνα 2000, σελ. 167εξ.

9. Μαθητές και δάσκαλοι από το 2° Δημοτικό Σχολείο Κισάμου.

13. Ομάδα υπαλλήλων Ξενοδοχείου από το Σίσσι Λασιθίου.

1808 15. Η Συμβολή του Μητροπολίτη Καστοριάς Γερμανού Καραβαγγέλη στον Μακεδονικό Αγώνα.

Οπως είναι γνωστό, η Κρήτη, αν και αιματόβρεκτη ακόμη από τους αγώνες για τη δική της ελευθερία, πρόσφερε πολλά από τα τέκνα της, ως εθελοντές, στον Αγώνα για τη Μακεδονία.

Με αφορμή τη συμπλήρωση 100 χρόνων από την έναρξη του Μακεδονικού Αγώνα η Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης οργάνωσε ειδική εκδήλωση σε συνεργασία με το «Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών Ελευθέριος Βενιζέλος» και με τη συμπαράσταση της Ι. Μητροπόλεως Κυδωνίας και Αποκορώνου. Ομιλητής ήταν ο Σεβασμ. Μητροπολίτης Αυστρίας και Έξαρχος Ουγγαρίας και Μεσευρώπης Μιχαήλ, διακεκριμένος Ιεράρχης του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Ο Σεβασμιώτατος ανέπτυξε με γνώση και γλαφυρότητα το παραπάνω θέμα. Έκαμε ιδιαίτερη αναφορά στη συνεργασία του Μητροπολίτου Γερμανού με τον Ελευθέριο Βενιζέλο. Επίσης παρουσίασε τα της δράσεως στη Βιέννη του μετέπειτα Επισκόπου Κυδωνίας και Αποκορώνου Αγαθαγγέλου (Ξηρουχάκη).

Τον Σεβασμ. Αυστρίας καλωσόρισε ο Πρόεδρος της ΟΑΚ Σεβασμ. Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος. Τον ομιλητή παρουσίασε ο Γεν. Διευθυντής της ΟΑΚ. Μεταξύ άλλων ο Α. Παπαδερός είπε: «Ο Σεβασμιώτατος είναι ένας έμπειρος, αεικίνητος, ακάματος Ιεράρχης, άγρυπνος και αποτελεσματικός στη διαχείρηση σοβαρών και ενίστε πολύ λεπτών εκκλησιαστικών, αλλά και εθνικών υποθέσεων. Ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης ακούει τη γνώμη του συχνά και με προσοχή.

Γνωρίζω πόσο σεβαστό είναι το πρόσωπό του και το έργο του μεταξύ του ποιμίου του στην Αυστρία και στην Ουγγαρία. Αρκεί, αντί πολλών άλλων, να σημειώσω, ότι με τη φρόνηση, την ευστροφία και την αγάπη του κέρδισε την εμπιστοσύνη των άλλοτε πολιτικών προσφύγων, που συγκροτούν την ελληνική κοινότητα «Νίκος Μπελογιάννης», στην Ουγγαρία. Κάθισε μαζί τους πρώτα στα καφενεία. Τους έπεισε αργότερα να πάνε μαζί στο νεκροταφείο και να διαβάσει τις ευχές στους ανθρώπους, οι

οποίοι, όπως λέγει το ριζίτικο της Κρήτης, είχαν ενταφιασθεί «χωρίς λιβάνι και κερί, χωρίς παπά και διάκο» – ίσως δίχως κλάμα. Να τους χτίσει ναό (με δαπάνη Κρητικού), να βαπτίσει μικρούς και μεγάλους, να ευλογήσει από χρόνια συμβιούντες χωρίς στέψη, να αναστήσει Εκκλησία Θεού.»

Χαιρετισμό απηύθυναν ο Σεβασμ. Μητροπολίτης Ιεραρχόπυντης και Σητείας Ευγένιος, ο Νομάρχης Χανίων Γ. Κατσανεβάκης, ο Γεν. Δ/ντής του Ιδρύματος Ερευνών και Μελετών Ελευθέριος Βενιζέλος Νικ. Παπαδάκης και ο Πρόεδρος του Συλλόγου Μακεδόνων Χανίων Σταύρος Τάτσης.

Ακολούθησε δείπνον προς τιμήν του Σεβασμ. Αυστρίας.

Με τη βοήθεια του Συλλόγου Μακεδόνων η ΟΑΚ οργάνωσε έκθεση φωτογραφίας από τον Μακεδονικό αγώνα, την οποίαν επισκέφθηκαν διάφορα σχολεία.

18. Ε' και Σ' τάξεις του Δημοτικού Σχολείου Κολυμπαρίου, μετά την επίσκεψη στην έκθεση φωτογραφίας.
18. Γυμνάσιο Κολυμπαρίου, επίσκεψη ομοίως.

Δ Ε Κ Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ

1809 5. Ως ωραία γερόντων σοφία

Ημερίδα με τον Σύνδεσμο Πολιτικών Συνταξιούχων Ν. Χανίων. Ξεναγήθηκαν από την Αναστασία Τσελεκίδου και παρακολούθησαν τον Εσπερινό στην παρακείμενη Ι. Μονή Γωνιάς (παρεκκλήσι του Αγ. Νικολάου). Στη συνέχεια ο Γεν. Διευθυντής της ΟΑΚ εισηγήθηκε το θέμα «Ορθόδοξος Ακαδημία Κρήτης: Παρελθόν-Παρόν-Μέλλον». Μετά το δείπνο ακολούθησε μια ευχάριστη αποσπερίδα στο τζάκι. Η συνάντηση ολοκληρώθηκε με σύντομη προσευχή στο παρεκκλήσι της ΟΑΚ.

8. Β' τάξη του Λυκείου Κολυμπαρίου
9. Στα πλαίσια των περιβαλλοντικών προγραμμάτων του 1ου Ενιαίου Λυκείου Χανίων, μαθητές των τριών τάξεων του, συνοδευόμενοι από τους Καθηγητές Γ. Καρκάνη (υπεύθυνο), Ν. Ξανθουδάκη και Γ. Κυριακάκη, επισκέφθηκαν την έκθεση φωτογραφίας και ενημερώθηκαν από τους συνεργάτες της ΟΑΚ για το σκοπό και το έργο του Ιδρύματος. Οι μαθητές του Σχολείου Μιχ. Σειραδάκης και Γιώργος Χατζηιωάννου έγραψαν στην εφημερίδα «Χανιώτικα Νέα» (13-12-2004/14) τις εντυπώσεις τους από την επίσκεψη τους στην ΟΑΚ.
11. Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του Γυμνασίο-Λυκείου Χώρας Σφακίων.
23. Μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Κολυμπαρίου ψάλλουν τα Χριστουγεννιάτικα κάλαντα στο προσωπικό της ΟΑΚ. Παρών ήταν και ο συγγραφέας Robert Fulghum με την εγγονή του Brianna.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΚΑΡΑΒΑΓΓΕΛΗ ΣΤΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΑΓΩΝΑ

Μητροπολίτου Αυστρίας Μιχαήλ

Γιά κείνον πού θέλει νά μελετήσει πίν ιστορία τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγώνα καὶ ιδίως τοῦ Ἀγώνα τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας είναι ὅπαραίπτο νά γνωρίσει πίν ἔξαιρετική φυσιογνωμία τοῦ τότε μητροπόλιτο Καστοριᾶς Γερμανοῦ. Ἀλλιώς θά πάν σά νά πτιούσε νά μελετήσει πίν ιστορία τῆς ἀρκαίας Ἀθίνας καὶ νά ξεκνοῦσε τό Μιλτιάδη, ἢ πίν Ἐπανάσταση τοῦ '21 καὶ ν' ἄγνοούσε τό Γέρο τοῦ Μωρᾶ, κατά την ἐκφραση τῆς βιογράφου του Αντιγόνης Μπέλλου-Θρεψιάδη.

Διότι η οκταετής περίπου δράση του στη Μητρόπολη Καστοριάς δικαίωσε απολύτως τόσο τον Πρεσβευτή της Ελλάδας στην Κωνσταντινούπολη Νικόλαο Μαυροκορδάτο, που πίεσε το Γερμανό να δεχτεί την εκεί μετάθεσή του, όσο και τον αποστείλαντα αυτόν στην Καστοριά Οικουμενικό Πατριάρχη Κωνσταντίνο Ε' τον Βαλάδη.

Για του Ἑλληνες ιερείς, δασκάλους, προκρίτους, κυρίως γι' αυτούς, αλλά και για όλους τους Ἑλληνες, που αντιστέκονταν ἡ δεν ήταν σύμφωνοι με τον εκβουλγαρισμό της Μακεδονίας και δεν προσχωρούσαν στη Βουλγαρική Εξαρχία, η ζωή ήταν μαρτυρική και σε κάθε στιγμή κινδύνευε η ίδια η ύπαρξή τους από την εξοντωτική δράση των Βουλγάρων Κομιταζήδων.

Οι Βούλγαροι για να προσεταιρισθούν το σλαβόφωνο πληθυσμό της Μακεδονίας χρησιμοποίησαν στην αρχή την Εκκλησία τους και η σύγκρουση ανάμεσα στους Ἑλληνες και τους Βουλγάρους φαινόταν στην αρχή ως ενδορθόδοξη εκκλησιαστική υπόθεση, ως διαφορά ανάμεσα στο Οικουμενικό Πατριαρχείο και τη Βουλγαρική Εξαρχία. Όσο κι αν οι έντονες δραστηριότητες των Εξαρχικών ή σχισματικών Βουλγάρων έφεραν εκκλησιαστικό χαρακτήρα, στο βάθος είχαν τη μορφή μιας αδυσώπητης πάλης κι ενός σκληρού αγώνα εναντίον των Ελλήνων για τη μελλοντική τύχη της ίδιας της Μακεδονίας, που ακόμη βρισκόταν κάτω από τον οθωμανικό ζυγό.

Σε συντομία τα βιογραφικά του Γερμανού Καραβαγγέλη:

16 Ιουνίου 1866, γέννηση του Στυλιανού Καραβαγγέλη στη Στύψη της Λέσβου. 1868, μετακομίζει η οικογένεια Καραβαγγέλη στο Αδραμμύττη της Μικράς Ασίας. Σεπτέμβριος 1882, ο Στυλιανός εγγράφεται στην I. Θεολογική Σχολή Χάλκης. Ισχυρός προστάτης του ο παντοδύναμος οικονομικός κροίσος Παύλος Σκυλίτσης Στεφάνοβικ, θείος της Ἐλενας Βενιζέλου και φίλος προσωπικός του Ελευθερίου Βενιζέλου. Στον Σκυλίτση οφείλεται και η ιδεολογική συνταύτιση του Γερμανού με τον Βενιζέλο. 3 Ιουλίου 1888, ο Στυλιανός παίρνει το πτυχίο του, χειροτονείται Διάκονος από τον Πατριάρχη Διονύσιο Ε' και μετονομάζεται σε Γερμανό. 1888-1891, σπουδές στη Λειψία. 24 Απριλίου 1891, Διδάκτωρ Φιλοσοφίας. Αύγουστος 1891, Καθηγητής στην I. Θεολογική Σχολή Χάλκης. 6 Μαρτίου 1894, χειροτονείται σε Πρεσβύτερο από τον Πατριάρχη Νεόφυτο Η'. 20 Φεβρουαρίου 1896, χειροτονείται Επίσκοπος Χαριούπολεως από τον Πατριάρχη Ἀνθιμο Ζ'. 21 Οκτωβρίου 1900, εκλέγεται Μητρο-

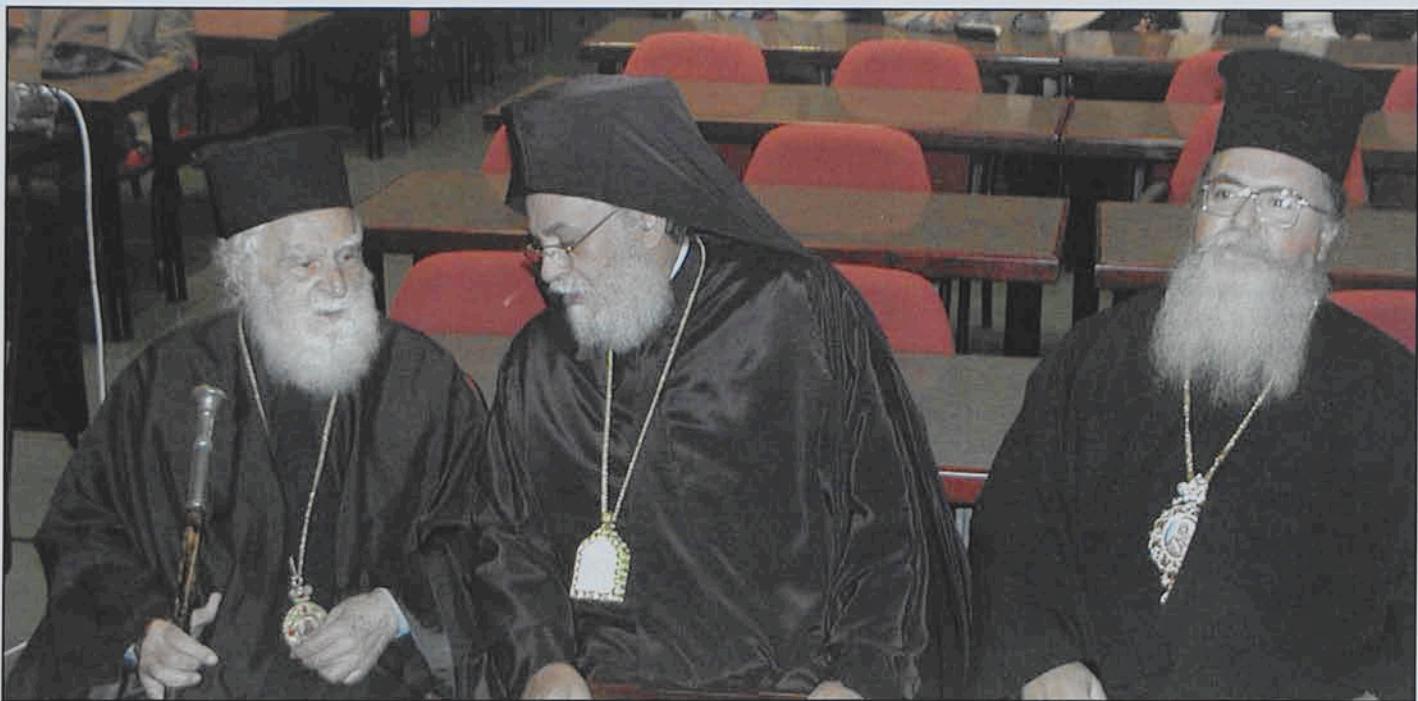
πολίτης Καστορίας. 5 Φεβρουαρίου 1908, εκλέγεται Μητροπολίτης Αμασείας. 27 Οκτωβρίου 1922, εκλέγεται Μητροπολίτης Ιωαννίνων. 15 Απριλίου 1924 εκλέγεται Μητροπολίτης Ουγγαρίας και Έξαρχος Κεντρώας Ευρώπης. 12 Αυγούστου 1924 εκλέγεται εκ νέου Μητροπολίτης Αμασείας και τη φορά αυτή τοποθετείται στη Μητρόπολη Κεντρώας Ευρώπης, με έδρα τη Βιέννη, ως Έξαρχος Κεντρώας Ευρώπης. 11 Φεβρουαρίου 1935 πεθαίνει στη Βιέννη, εξόριστος και ως εξιλαστήριο θύμα του εθνικού διχασμού. 12 Ιουνίου 1959 μεταφορά των οστών του μέσω Θεσσαλονίκης στη Καστοριά, κατόπιν πρωτοβουλίας της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών.

Όταν ο Γερμανός έφθασε στην Καστοριά, την έδρα της Μητροπόλεως του, γράφει, βρῆκα τὸν τόπο σέ ἀθλία κατάστασι. Οἱ βλέψεις τοῦ Βουλγαρικοῦ Κομιτάτου ἔφθαναν ὡς τὸν Ἀλιάκμονα καὶ τὰ Καστανοχώρια, καὶ γι' αὐτὸ τὸ στρατόπεδο τῶν συμμοριῶν στήθηκε στά Κορέστια τῆς Καστοριᾶς, γιά νά ἀποδείξουν μιά μέρα στὸν εὐρωπαϊκὴ διπλωματία ὅτι στὸν Καστοριά ἔπρεπε νά καραχθοῦν τὰ σύνορα τῆς ὀνειροπολουμένης Μεγάλης Βουλγαρίας... Τὰ πρῶτα αἰματηρά κρούσματα παρουσιάστηκαν στὸν Εξαρχία καὶ μάλισττα καθός μέ τὸν καιρὸ ἐπληθύνοντο κι οἱ συμμορίες μέ πίν ἐμφάνιστι νέων ὄπλαρχηγῶν... "Οσοι ἀπό τοὺς χωρικοὺς ἐκινδύνευαν ὡς ὑποποιοὶ στοὺς Βουλγάρους κατέφευγαν στὸν Καστοριά, οἱ δάσκαλοι ἐγκαταλείπαν τὶς θέσεις τους... καὶ οἱ ιερεῖς..., ἄλλοι κατέφευγαν στὸν Καστοριά..., καὶ ἄλλοι ἐμειναν στὰ χωρία τους σιωπῶντας καὶ περιμένοντας πίν ήμερα τῆς ἀπελευθερώσεώς των ἀπό πίν τυραννία τοῦ Βουλγαρικοῦ Κομιτάτου.

Αυτή η περιγραφή της κατάστασης, που βρήκε ο Γερμανός το 1901 στην Επαρχία του, δείχνει ολοφάνερα ότι διέθετε οξεία κρίση, ἔδειχνε ξέχωρο ενδιαφέρον, προσπαθούσε να ενημερώνεται για να είναι σε θέση να ενημερώσει κι αυτός το Οικουμενικό Πατριαρχείο και τους αρμοδίους των Αθηνών για την κατάσταση στην περιοχή της Καστοριάς και για τα μέτρα που ἔπρεπε να ληφθούν.

Άλλα ο ἰδιος δεν ἐμεινε μόνο στο να απευθύνει εκκλήσεις για λήψη μέτρων καὶ να στέλνει εκθέσεις, επιστολές καὶ μηνύματα αγωνίας. Ο Γερμανός ετοίμασε ἑκθεσή, η οποία στάλθηκε στην Αθήνα από τον ίδιο τον Πρόξενο. Με την ἑκθεσή του ο Γερμανός πρότεινε στην Κυβέρνηση τη συγκρότηση ενόπλων ομάδων από ντόπιους και Κρήτες πολεμιστές, αφού πίστευε ότι ήταν αδύνατο να κρατηθεί ο αγώνας χωρίς ελληνικά σώματα. Από την ἑκθεσή αυτή δεν βγήκε κανένα αποτέλεσμα.

Ο Γερμανός ήθελε με κάθε θυσία να προστατεύσει τους χριστιανούς του, που βρίσκονταν κάτω από την πνευματική διακαιοδοσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Έτσι, όταν γύρισε στην Καστοριά, ύστερα από τη δεύτερη επίσκεψή του στο Μοναστήρι, όπου είχε συνάντηση με τον Ἐλληνα Πρόξενο Πεζά, δεν ἐμεινε με σταυρωμένα τα χέρια. Ήταν αποφασισμένος να δραστηριοποιηθεί και να προβεί σε ενέργειες όπως μπορούσε μόνος του: Μέ σῶμα τού παρά-

Οι Σεβασμιώτατοι Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος, Αυστρίας Μιχαήλ και Ιεραπύτνης Ευγένιος.

Ο Σεβασμ. Αυστρίας στο βήμα της ΟΑΚ

Ο Μητροπολίτης Γερμανός Καραβαγγέλης

Ο Γεν. Γραμματέας της Περιφέρειας Κρήτης Σεραφείμ Τσόκας απευθύνει χαιρετισμό στα μέλη του συνεδρίου αριθμ. 1802.

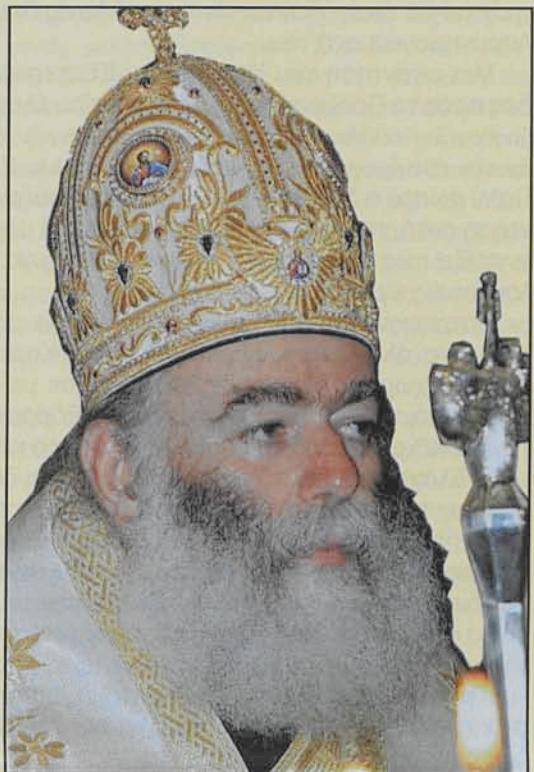

Στην από 11. Οκτωβρίου 2004 επιστολή του προς τον νεοεκλεγέντα Μακαριώτατον Πατριάρχην Αλεξανδρείας και πάστος Αφρικής Θεόδωρον Β' ο Γεν. Διευθυντής της ΟΑΚ έγραφε μεταξύ άλλων:

«·Η ·Ορθόδοξη Ακαδημία καί προσωπικώς ύποβάλλομεν εύσεβάστιως συγχαρητήρια διά τίν έπαξίαν ἐκλογήν καί εὐχάς ύπέρ ἐπιτυχίας τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς ·Υμῶν. Συναγαλλόμεθα μετά τῆς ψυχῆς τοῦ ἐκ τῶν Ἐταίρων τῆς ΟΑΚ μακαριστοῦ Πατριάρχου Παρθενίου, διάδοχον τοῦ ὁποίου καί τοῦ τραγικῶς θανατωθέντος προκατόχου ·Υμῶν Πατριάρχου Πέτρου ἀνέδειξεν ·Υμᾶς ἡ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Συνεχίσατε τό ἔργον τῶν μεγάλων Κρητῶν Πατριαρχῶν ·Αλεξανδρείας»

Στο σεπτό απαντητικό Γράμμα του ο Μακαριώτατος εκφράζει ευχαριστίες και ευχές προς την ΟΑΚ και τους συνεργάτες της.

† Θεόδωρος Βασιλεὺς Φαραώ Αλεξανδρείας Αρχιεπίσκοπος Αγίου Παύλου

† Θεόδωρος Βασιλεὺς Φαραώ Αλεξανδρείας Αρχιεπίσκοπος Αγίου Παύλου

Ο Αλεξανδρείας Θεόδωρος Β' με τον Κυδωνίας και Αποκορώνου Ειρηναίον και τον Δήμαρχον Ηρακλείου Ι. Κουράκην (12/12/04)

Συνέχεια από τη σελίδα 773

γοντας τῶν χωριῶν, κληρικούς καὶ λαϊκούς, βρισκόμονυ σέ μυστική ἀλληλογραφία καὶ τούς ἐνεθάρρυνα καὶ τούς ύποσχόμονυ ὅτι γρίγορα θά ἔχουν βοήθεια ἀπό τὸν Ἑλλάδα. διαβάζουμε στα Απομνημονεύματά του.

Μια απάντηση του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελλάδας προς το Προξενείο του Μοναστηρίου έλεγε τα εξής: Τό ύπουργειον οὐδέποτε ἀπέκρουσε τὸν ἐντὸς τῶν νομίμων ὄριων ἀμυναν τῶν ὁμογενῶν τῆς Μακεδονίας κατὰ τῶν Βιοπραγούντων. Πολὺ σωστά ο Στίλπων Κυριακίδης, σχολιάζοντας την απάντηση αυτή, τη χαρακτηρίζει κωμική, αφού μόνο ἔνας Θεός γνωρίζει πώς θα γινόταν η νόμιμη αυτή ἀμυνα κατὰ τῶν δολοφόνων χωρίς ἐνοπλο αγώνα.

Στις αρχές του 1901 ο Γερμανός ἔκανε μια μεγάλη περιοδεία σ' όλα τα σλαβόφωνα χωριά των Κορεστίων. Σ' όλα αυτά τα χωριά ο Γερμανός λειτούργησε με τον ελληνικό πληθυσμό, που έτσι άρχισε να παίρνει θάρρος.

Σ' ἕνα χωριό, από το οποίο καταγόταν ο κομιτατζής Μήτρος Βλάχος, στο Κονοπλάτι, οι Βούλγαροι δε θέλησαν να δώσουν τα κλειδιά της εκκλησίας στο Γερμανό για να λειτουργήσει. Τότε, διηγείται ο Γερμανός, ἐγώ μαζί μὲ τὸν καβάστο μου Ἐμίν ἔχοντας κρεμασμένα στούς ὄμους μας τά ὅπλα μας, ἐγώ ἔνα μάλιγχερ καὶ κείνος ἔνα γκρά. σπάσαμε μέ μπαλτάδες πίν πόρτα καὶ μπίκαμε καὶ λειτούργησα χωρίς κανεὶς νά τολμήσῃ νά μ' ἐμποδίσῃ.

Τα Χριστούγεννα του 1901 λειτούργησε τα μεσάνυχτα στο χωριό Ζαγορίτσανη. Οι Βούλγαροι δεν ήθελαν να του δώσουν τα κλειδιά της εκκλησίας, γιατί ήθελαν πρώτοι αυτοί να λειτουργήσουν. Με την απειλή στην αρχή ότι θα σπάσει την πόρτα της εκκλησίας για να μπει μέσα και αργότερα με την απειλή ότι θα ζητούσε από τον Καΐμακάμη να στείλει στρατό, πήρε τα κλειδιά από τους Βουλγάρους και λειτούργησε. Ο Γερμανός διηγείται ως εξής τη νυχτερινή αυτή χριστουγεννιάτικη λειτουργία: Στίν ἐκκλησίᾳ ἔβαλα τὸ ρεβόλβερ μου στίν πέτσιν θίκη του καὶ ξέχασα μάλιστα, θυμοῦμαι, τὸν πετεινό σπικωμένο. Μά εύτυχας δέν συνέβη δυστύχημα. Πίσω ἀπό τὸ θρόνο ἦταν ἔνας δικός μας πού στάθηκε ὅπλο τὸν ὄψη μέ τὸ πιστόλι στὸ χέρι. Ἀμα φτάσαμε στὸ σπίτι ὁ παπᾶ - Γιώργης ἔκανε τὸ σταυρό του. «Ολοι οἱ κακούργοι ἦταν ἔδω» εἶπε. Ή πρώτη λειτουργία στή Ζαγορίτσανη ἦταν ἀλλίθεια ἄγρια. Μά ἔτσι ἐπιβλήθηκα.

Ο Γερμανός Καραβαγγέλης, γυρίζοντας στην Καστοριά από την πρώτη του περιοδεία, απέστειλε προς την Κυβέρνηση των Αθηνών και νέα ἐκθεση μέσω του Προξενείου του Μοναστηρίου. Στην ἐκθεση αυτή εξιστορούσε ο Γερμανός όσα ἔγιναν και ζητούσε βοήθεια σε ἀνδρες και ὄπλα. Κι αυτή τη φορά ὄμως δέν εισακούστηκε η φωνή του.

Η Αντιγόνη Μπέλλου-Θρεψιάδη αναφέρει ότι ἔνα ἀπ' τὰ μεγαλύτερα ὄπλα του, ἀν δοκί τὸ μεγαλύτερο, ἦταν ἡ ρυτορική του δεινότητα, ἡ πειθῶ πού εἶχε. Καὶ φαίνεται πώς θάταν ἀκαταμάχητη ἡ δύναμη τοῦ λόγου του, ἀφοῦ κατόρθωνε, ἐπιτυγχάνοντας μά ἡ δύσο συναντίσεις μέ Βουλγάρους κομιτατζῆδες, νά τούς μεταστρέψει καὶ νά τούς μεταβάλλει σε πιστά κι ἀφοσιωμένα ὄργανα τοῦ ἑλληνικοῦ κομιτάτου.

Ο πρώτος βουλγαρόφωνος οπλαρχηγός που πείστηκε να μεταστραφεί το 1901 σε Ἑλληνα οπλαρχηγό ήταν ο Κώτας Χρήστου, ο γνωστός Καπετάν-Κώτας, από το χωριό Ρούλια. Σε μια επιστολή προς τον Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης, με ημερομηνία 10 Σεπτεμβρίου 1902, αναφέρει ο Γερμανός ότι ο Κώτας αποσκίρτησε και θεωρούνταν από τότες ο προστάτης των ορ-

θιδόξων καὶ το φόβητρο των Βουλγάρων.

Αργότερα προσεταιρίστηκε το Βαγγέλη Νικολάου από το Στρέμπενο, πάλι μέσα στο 1901 ἐναν ἄλλο οπλαρχηγό Βούλγαρο, τον Γκέλεφ, που ήταν πριν βουλγαροδάσκαλος, καὶ το Σταύρο από την Κλεισούρα.

Με τον τρόπο αυτό δημιουργήθηκε ἔνας πρώτος πυρήνας αντίστασης κατά των Κομιτατζήδων από ντόπιους οπλαρχηγούς, που γνώριζαν καλώς τα πρόσωπα, την περιοχή καὶ τη δράση των Βουλγάρων.

Ο Γερμανός το 1901, ὅταν μετέστρεψε τον Γκέλεφ, ἐστειλε αμέσως ἐκθεση στο Δηλιγιάνη, στην Αθήνα, για να του αναγγείλει ότι απέσπασε καὶ ἀλλη βουλγαρική συμμορία καὶ να τον παρακαλέσει να του στείλει ενίσχυση σε ἄνδρες. Στην ἑκκληση αυτή δεν υπήρξε απάντηση. Τότε ο Γερμανός ἔγραψε στο Ζαΐμη: Στεῖλε μου πενήντα παλληκάρια, πενήντα Κρητικούς, νά τούς ἐνώσω μέ τούς δικούς μου. Θά καταρτίσω ἔτσι εἴκοσι σώματα καὶ θά τό μοιράσω ἀπό τὸν Ἀλιάκμονα ώς τό Μορίκοβο τό Μοναστήρι καὶ τή Φλώρινα. Ο καιρός εἶναι κατάλληλος για δρᾶση. «Δυστυχῶ», όπως αναγράφεται στα Απομνημονεύματά του, «οἱ ἑλληνικές κυβερνήσεις ἤταν ἀκόμα κατατρομαγμένες ἀπό τὸν ἤττα τοῦ '97 καὶ δέν ἀποφάσιζαν μέ κανένα τρόπο νά βγασιν ἀπό τὸν ἄφογη στάση τους. Ο Ζαΐμης μάλιστα τόσο τρόμαξε, πού εἶπε: Νά βγάλωμε ἀμέσως τὸν Καραβαγγέλη ἀπό τὴν Καστοριά, γιατί θα κάνη κακό μεγάλο.

Ο Γερμανός, ἔξω φρενών, γιατί δεν μπορούσε να βλέπει ασυγκίνητος να χύνεται το ελληνικό αἷμα, ἐστειλε στο Οικουμενικό Πατριαρχείο τηλεγραφικώς την παραίτησή του, την οποία δεν αποδέχτηκαν.

Σημαντική ήταν η δράση του Ἰωνα Δραγούμη στο Μοναστήρι, όπου υπηρετούσε στο Ελληνικό Προξενείο. Η αλληλογραφία του Γερμανού με το Προξενείο του Μοναστηρίου, οι εκθέσεις του προς το Υπουργείο Εξωτερικών στην Αθήνα καὶ οι δολοφονίες Ελλήνων στη Δυτική Μακεδονία από τους Κομιτατζήδες έγιναν την κοινή γνώμη των Αθηνών, προκάλεσαν την αρθρογραφία του αθηναϊκού Τύπου καὶ συγκίνησαν τους Ἑλληνες, με αποτέλεσμα να αναληφθουν κάποιες πρωτοβουλίες για πατριωτική δράση.

Στο σπίτι του Δραγούμη, στην Αθήνα, συγκεντρώνονταν πολλοί Μακεδόνες καὶ ἄλλοι πατριώτες. Εκεί, φυσικά, βρισκόταν καὶ ο γαμβρός του Δραγούμη, ο Παύλος Μελάς, που ήταν συνερπαρμένος από τη σαγηνευτική προσωπικότητα του Γερμανού Καραβαγγέλη. Σε επιστολή τους ο Παύλος Μελάς γράφει στο Μητροπολίτη Γερμανό: «Σεβασμιώτατε, Δράττομαι τῆς εὐλογητῆς ταύτης εὐκαιρίας, όπως σᾶς ἐκφράσω τὸν ἀπειροντας διατρέπωντας τον πρόστιμον σεβασμόν, ὃν πρός Ὅμας τρέφω διά τὸν γενναίαν καὶ πατριωτικόταπνον ἐνέργειαν Ὅμων. Οι ἀγῶνες Σας, γνωστοί ἦδη ὄντες εἰς πολλούς καλούς πατριώτας καὶ ὡς ἐλπίζω μετ' οὐ πολὺ εἰς ὀλόκληρον τὸ Ἑθνος, δέν ἀμφιβάλλω διτι θέλουντο πλεκτρίσει τούς πάντας, ὅπως σπεύσωσι εἰς ἐνίσχυσιν Σας... Παύλος Μ. Μελάς, Ἀνθυπολοχαγός Πυροβολικοῦ».

Ἐνας εκκλησιαστικός ἄνδρας, ο Γερμανός Καραβαγγέλης, και ἔνας διπλωματικός υπάλληλος, ο Ἰωνας Δραγούμης, μετατρέποντας την απροθυμία των επιστήμων φορέων σε αποφασιστικότητα καὶ τον σκεπτικισμό των κυβερνώντων σε τόλμη. Και αναλαμβάνουν πρώτοι αυτοί να ενεργοποιήσουν τις αστείρευτες δυνάμεις του αλύτρωτου Ελληνισμού καὶ να τις αξιοποιήσουν.

Το 1902 οι βουλγαρικοί κύκλοι στη Σόφια ανησύχησαν από τη δράση του Γερμανού στην Καστοριά καὶ το Κομιτάτο σε συλλαλητήριο αποφάσισε να τον δολοφονήσει. Η αυ-

ξανόμενη τρομοκρατία των εξαρχικών Κομιτατζήδων εξώθουσε το Γερμανό να οργανώσει την άμυνα όσο γρηγορότερα γινόταν. Και αυτή η επική του προσπάθεια ήταν αξιοθαύμαστη, ένας πραγματικός άθλος, από ένα κληρικό που στερούνταν από στρατιωτικές γνώσεις. Δεν αρκούσαν οι παρεμβάσεις στην τοπική τουρκική εξουσία, χρειαζόταν απαραιτήτως η αυτοπροστασία. Οργάνωσε τα ανταρτικά σώματα, σχημάτισε νέες ομάδες, ενθάρρυνε θητικώς και υλικώς τους Έλληνες και τους βουλγαρίζοντες της Επαρχίας του, διέθεσε χρήματα, ξεσήκωσε τις φιλομακεδονικές οργανώσεις και τον Τύπο.

Ο αγωνιστής από τη Κρήτη Γεώργιος Πέρρος, σταλμένος τον Απρίλιο του 1903 από τον Παύλο Μελά, κατόρθωσε να μεταβεί στο Μοναστήρι προς συνάντηση του Ίωνα Δραγούμη, που ήταν Γραμματέας στο εκεί Ελληνικό Προξενείο. Ο Δραγούμης έστειλε τότε τον Κρητικό Γεώργιο Πέρρο στον Γερμανό Καραβαγγέλη για συνεννοήσεις. Και όταν ο Πέρρος επέστρεψε στην Αθήνα, έφερε πολύτιμες πληροφορίες στον Παύλο Μελά και στον Γεώργιο Τσόντο που ήταν Σφακιανός και σαν Καπετάν – Βάρδας ανέλαβε αργότερα τρίτος κατά σειρά, μετά τον Μελά και τον Μαζαράκη, την αρχηγία των ελληνικών ενόπλων σωμάτων στη Δυτική Μακεδονία. Υπήρξε αναμφισβήτητα γενναίος και δυναμικός αγωνιστής.

Τον Ιούνιο του ίδιου έτους ο Παύλος Μελάς και ο Σφακιανός Γεώργιος Τσόντος έστειλαν έντεκα Κρητικούς αγωνιστές στον Μητροπολίτη Καστορίας Γερμανό, οι οποίοι, με τη φροντίδα του, ενσωματώθηκαν στην ομάδα άλλων δέκα Μακεδόνων αγωνιστών του Καπετάν-Βαγγέλη Στρεμπενίτη. Τα ονόματά τους για την ιστορία: Ανθυπολοχαγός Μαζαράκης, Ευθύμιος Καούδης, Γεώργιος Πέρος, Γεώργιος Δικώνυμος, Λαμπρινός Βρανάς, Γεώργιος Σεϊμένης, Γεώργιος Ζουρίδης, Γεώργιος Στρατινάκης, Ευστράτιος Μπονάτος, Μανούσος Καντουνάτος και Νικόλαος Λουκάκης.

Εύλογο το ερώτημα γιατί αυτή η προτίμηση και ο ρόλος στους Κρήτες, που ήταν μάλιστα κουρασμένοι από τον αγώνα για την απελευθέρωση της Μεγαλονήσου; Μια πρώτη απάντηση θα μπορούσε να είναι ότι ακριβώς επειδή ήσαν Κρητικοί και είχαν πολεμική πείρα στο ανταρτικό προτιμήθηκαν από τον Γερμανό, που ενδεχομένως να τους είχε όχι μόνον συμπάθεια, γιατί ήσαν ακόμη αλύτρωτοι, αλλά και εμπιστοσύνη, γιατί ήσαν Βενιζελικοί.

Η επανάσταση που ξέσπασε στην περιοχή του Μοναστηρίου στις 20 Ιουλίου 1903, η γνωστή επανάσταση του Ίλιντεν, στρεφόταν οπωσδήποτε κατά των Τούρκων, οι σύχοι της όμως ήταν οι Έλληνες και ο διεθνής θόρυβος, τον οποίο θα εκμεταλλεύσαν η Βουλγαρία διπλωματικώς για να προβάλει τα αιτήματά της και τα ενδιαφέροντά της για τη Μακεδονία και να εκθέσει τους Έλληνες ως πρωταιτίους των γεγονότων. Τότε λεηλατήθηκε και κάηκε το ελληνικότατο Κρούσοβο, ενώ σε μικρότερη κλίμακα υπέστησαν ζημίες η Κλεισούρα, το Νυμφαίο και άλλες κωμοπόλεις και χωριά.

Η επανάσταση του Ίλιντεν έδωσε την ευκαιρία στον Γερμανό να κλείσει το βουλγαρικό γυμνάσιο της Καστοριάς, που λειτουργούσε πάνω από είκοσι χρόνια, υπό τη διεύθυνση του αρχικομιτατζή Λάζου παπά –Τραϊκοφ, αν και στην Καστοριά δεν υπήρχε βουλγαρική οικογένεια. Στο γυμνάσιο αυτό τρέφονταν και σπουδάζαν, με έξοδα του Βουλγαρικού Κράτους, παιδιά από τα χωριά, τα οποία αργότερα

κήρυτταν τον βουλγαρισμό και στρατολογούσαν στην Εξαρχία συγγενείς και γνωστούς στα χωριά τους. Πολλές φορές ο Γερμανός προσπάθησε να το κλείσει, η Τουρκική Κυβέρνηση όμως δεν προέβαινε σε καμιά ενέργεια: Τώρα όμως, διηγεῖται ό Γερμανός, μετά τη Βουλγαρική Έπανασταση έπωφελήθηκα της όργης των Τούρκων, μπίκα μέσα στό γυμνάσιο και σκόρπισα ό, πι βρήκα. Τέτοια ήταν η καταστροφή πού άπο τότε το σχολείο αυτό δέ ξανάνοιξε ποτέ. Μά και τά σχολεία της υπαίθρης χώρας τους τά έκαψαν. Τότε σκοτώσαμε και τό γενικό διευθυντή του Βουλγαρικού Κομιτάτου της Καστοριάς και Φλώρινας Λάζο παπᾶ – Τραϊκοφ... Στίν περιφέρειά μας ήταν ό σπουδαιότερος παράγων του Βουλγαρικού Κομιτάτου. Δίπλα στη Μητρόπολη ο Γερμανός ίδρυσε, ως αντίρροπο του βουλγαρικού γυμνασίου, ένα Ορφανοτροφείο για τα παιδιά των εθνομαρτύρων, οπλαρχηγών και προκρίτων, που σκότωσε το Βουλγαρικό Κομιτάτο.

Η επανάσταση του Ίλιντεν έληξε πολύ σύντομα, άδοξα για τους Βουλγάρους. Και ενώ στους Έλληνες δινόταν η ευκαιρία να οργανωθούν στη Μακεδονία για να καλύψουν ό, τι δεν είχαν πράξει στα προηγούμενα χρόνια, άφησαν να περάσει ανεκμετάλλευτη και η δυνατότητα αυτή. Η στάση αυτή της Ελλάδας επέτρεψε στους Βουλγάρους να ανασυνταχθούν και να επαναλάβουν την κατά του Ελληνισμού δράση τους εντονότερα τούτη τη φορά.

Η πικρία και η αγανάκτηση κυριεύουν και πάλι τον Καραβαγγέλη που διαμαρτύρεται προς κάθε κατεύθυνση. Ευτυχώς η Αθήνα συνήλθε από τον λήθαργο. Οι δολοφονίες εξεχόντων Ελλήνων, οι εκθέσεις του Γερμανού και οι δραστηριότητες των αξιωματικών στην Αθήνα αντέστρεψαν τον εφησυχασμό των Κυβερνώντων την Ελλάδα και επιτέλους αποφασίστηκε να αποσταλεί στη Μακεδονία τον Μαρτίο του 1904 τετραμελής επιτροπή από αξιωματικούς (Αλ. Κοντούλης, Αν. Παπούλας, Παν. Κολοκοτρώνης, Παύλος Μελάς), οι γνώμες των οποίων διχάστηκαν. Έτσι δεν έγινε πάλι τίποτα. Απογοητευμένος ο Γερμανός από τη στάση του αθηναιοκεντρικού Ελληνικού Κράτους αναγκάστηκε με πόνο ψυχής να υποβάλει εκ νέου την παραίτησή του από Μητροπολίτη της Καστοριάς, η παραίτηση, όμως, δεν έγινε αποδεκτή.

Λίγο αργότερα η Ελληνική Κυβέρνηση πήρε επί τέλους την απόφαση να στείλει στη Μακεδονία τον Παύλο Μελά, επικεφαλής αποστάσματος από 28 άνδρες. Ο Παύλος Μελάς πέρασε τα σύνορα στις 27 Αυγούστου 1904, έτοιμος για δράση στο μακεδονικό έδαφος.

Παρ' ότι η Ελλάδα προσπαθούσε να αποφύγει τη ρήξη με την Τουρκία, τελικώς συγκατένευσε στην αποστολή μαχητικών ομάδων άμυνας στο έδαφος της Μακεδονίας για την αντιμετώπιση των Βουλγάρων. Η μετάβαση του Παύλου Μελά στη Μακεδονία θα πρέπει να θεωρηθεί ως αποτέλεσμα των ενεργειών του Γερμανού, όπως έργο του Γερμανού πρέπει να θεωρηθεί και ο συντονισμός της δράσης των συγκεντρωθέντων βαθμιαίως στην περιοχή της Καστοριάς και των Κορεστίων διαφόρων ισχυρών ελληνικών ανταρτικών σωμάτων, στη δύναμη των οποίων κυριάρχησαν Κρήτες πολεμιστές.

Η παρουσία του Παύλου Μελά δεν ήταν μακρά. Στις 13 Οκτωβρίου του 1904 στο χωριό Στάτιστα σφράγισε με το αίμα του τη δυτικομακεδονική γη. Ο Γερμανός, αφού κατόρθωσε να πάρει το σώμα του Παύλου Μελά από τους Τούρκους, το μετέφερε αμέσως στο Μητροπολιτικό Μέγαρο. Τον θρήνησαν όλη τη νύχτα και την άλλη μέρα, πολύ

πρωί, τον έθαψε στο νεκροταφείο αντίκρυ από τη Μητρόπολη, όπως διαβάζουμε στα Απομνημονεύματα του Γερμανού.

Υστερα από τον θάνατο του Παύλου Μελά ο Ελληνισμός εξεγέρθηκε, εσήμανε γενική αφύπνιση και η Μακεδονία γέμισε από ανταρτικά ελληνικά σώματα. Κρητικοί οι περισσότεροι, Παλαιοελλαδίτες και αυτόχθονες Μακεδόνες πύκνωσαν τις τάξεις τους και τα ελληνικά Προξενεία της Μακεδονίας επανδρώθηκαν με δυναμικά στελέχη, πολιτικά και στρατιωτικά, που καθοδηγούσαν με επιτυχία τον αγώνα για τη σωτηρία της Μακεδονίας.

Στην αναχαίτιση του ρεύματος αποσκίρτησης των σλαβοφώνων Ελλήνων στη βουλγαρική Εξαρχία και στην ενθάρρυνση των κατοίκων της Επαρχίας Καστοριάς συνέβαλαν πολύ και οι τακτικές, επικίνδυνες για τη ζωή του και παράτολμες επισκέψεις του Γερμανού στα χωριά και οι περιοδείες του.

Στις περιοδείες αυτές πήγαινε με άλογο, με μόνη συντροφιά τον πιστό Τουρκαλβανό καβάση του, τον Εμίν: Είχα, αναφέρει ο Γερμανός, ένα ώραιο ἀραβικό ἄλογο, πού ἔφευγε σ' αστήτα. Στό βουνό είναι ἀλήθεια πώς ὁ δρόμος ἦταν πάντα ἐπικίνδυνος. Μά σά μπαίναμε σέ πεδιάδα, ποίος μπορούσε νά μᾶς προφέρει;

Η Αντιγόνη Μπέλλου-Θρεψιάδη γράφει στο σημείο αυτό: Μοῦ διηγεῖται πῶς περνοῦσε καλπάζοντας μέ τ' ἄλογό του μέσ' ἀπό τά βουλγαρικά χωριά, τί σπιγμή πού κανένας ἀπ' ἀυτούς δέν περίμενε νά τόν δεῖ ἐκεῖ πέρα κι ἵσως -ἵσως τοῦ είχαν σπημένη ἐνέδρα καί τόν περίμεναν κοντά στά ἐλληνικά χωριά. Τόν παρακαλῶ νά μοῦ περιγράψει τόν ἑαυτό του πάνω σ' ἄλογο. Καί ή εἰκόνα πού ζωντανεύει μπρός στά μάτια μου ἔχει ὅλη τή μεγαλοπρέπεια και τήν ἄγρια ὄμορφιά τών Ἀκριτῶν τοῦ Βυζαντίου.

Και όταν η Μπέλλου - Θρεψιάδη τον παρακαλεί να της εξηγήσει πώς γινόταν να περνάει μέσα από τα βουλγαρικά χωριά, ο Γερμανός απαντάει: Μά ἐπαιρνα καί γώ τά μέτρα μου. Πρώτα είχα πάντοτε δυό θαυμάσια ἄλογα δικά μου στή Μητρόπολη. Ἐπειτα ὅταν ἔκανα τέτοια ἐπικίνδυνα ταξίδια, ντυνόμουν κάπως διαφορετικά. Ἐρίκνα ἀπάνω μου ἔνα μαῦρο ἐγγύλεζικο ἀδιάβροχο, φοροῦσα μπότες ψηλές ὡς τό γόνατο, τό ἀντέρι μου τό ἐστίκωνα κι ἔπιαν τίς ἄκρες του μέσα στίς τοσέπες μου καί πάνω ἀπό τό καμπλαύκι μου ἔρικνα ἔνα μαῦρο μαντίλι. Στόν ὅμο μου κρεμόταν τό μᾶλιγχερ καί στό σπήθος μου σταυρωτά κάτω ἀπό τό ἀδιάβροχο διακρίνονταν οί φυσιγγιοθῆκες μέ τά φυσέκια. Στή μέση φοροῦσα μιά πέτσινη πλατειά ζώνη, ἀπ' ὅπου κρέμονταν ἀπό τή μιά μεριά ἡ θίκη τοῦ πιστολιοῦ μου πού ἦταν μεγάλο καί γίνονταν ἐν ἀνάγκη καί τουνέκι κι ἀπό τήν ἀλλη ἔνα μαχαίρι στή θίκη του. Ἐτοί ὅλοι μέ παίρνανε γιά στρατιωτικό ἢ ἀστυνομικό...

Είχα πῆ πολλές φορές καί στό Προξενείο στήν κυρία Πεζᾶ καί στόν Πρωτοσύγκελλό μου καί σέ ἄλλα ἔμπιστα πρόσωπα, ὅτι ἄν ποτέ ἐκινδύνευα νά πέσω στά χέρια τών Βουλγάρων καί βρισκόμουν σκοτωμένος, νά μήν ύποθέσουν ὅτι σκοτώθηκα ἀπό βουλγαρικό βόλι, γιατί είχα σκοπό ὅταν θά τελείωναν τά φυσέκια μου νά φυλάξω τό τελευταῖο γιά ν' ἀντοκονήσω. Καί είχα δώσει πήν ἐντολή νά κοιτάξουν μέσα στό στόμα μου γιά νά βροῦν τό σπάδι τής σφαίρας.

Ο Γερμανός ήταν μόνιμος στόχος των Κομιταζήδων γιατί η παρουσία του στη Καστοριά αποτελούσε πολύ σοβαρό εμπόδιο στα σχέδιά τους. Στίς 12 Σεπτεμβρίου 1906 δολοφονήθηκε ο Μητροπολίτης Κορυτσάς Φώτιος. Τον ειρηνικό και αγαθό Φώτιο των σκότωσαν κατά λάθος, νομίζοντας ότι σκοτώνουν τον Καραβαγγέλη.

Η παρουσία του Γερμανού στη Καστοριά τώρα ακόμα περισσότερο αποτελούσε κάρφος στα μάτια των Βουλγάρων και όλων εκείνων οι οποίοι έδειχναν συμπάθεια προς τους Βουλγάρους ή επηρεάζονταν από αυτούς. Οι συκοφαντίες των Βουλγάρων, καθώς και οι αντιπρόσωποι των Μεγάλων Δυνάμεων στην Καστοριά, που διέκειντο ευνοϊκώς προς αυτούς, εξαπατούσαν τους Πρεσβευτές τους στην Κωνσταντινούπολη εναντίον του Γερμανού, όπως αναφέρει ο ίδιος σε έκθεσή του προς τον Πατριάρχη Ιωακείμ Γ'.

Όλα αυτά συντέλεσαν στον αναγκαστικό περιορισμό του Γερμανού στην Καστοριά, γιατί ο Τούρκοι της Καστοριάς, ύστερα από σχετική εντολή της Τουρκικής Κυβέρνησης, που ζητούσε την ανάκλησή του, τον εμπόδιζαν να βγαίνει από την πόλη.

Η τηλεσιγραφική ανάκληση τους Γερμανού στην Κωνσταντινούπολη, που έγινε με το πρόσχημα της εκλογής του ως μέλους της Ιεράς Συνόδου, ήταν μεγάλη επιτυχία των Βουλγάρων και των φιλοβουλγαρικών κύκλων και βαρύ τραύμα για τον Μακεδονικό Αγώνα. Ευτυχώς όμως που οι συνέπειές της δεν ήταν καταλυτικές για την παραπέρα εξέλιξη του Αγώνα.

Λίγο πριν να εγκαταλείψει την Καστοριά ο Γερμανός, του είχε γράψει ο Καλαποθάκης από την Αθήνα να εξοντώσει με κάθε θυσία τον Κομιταζή Μήτρο Βλάχο, που έμενε ασύλληπτος. Ο Μήτρος Βλάχος φονεύτηκε και ο Γερμανός πήρε το δρόμο για την Κωνσταντινούπολη, όπου έφθασε στις 5 Ιουνίου 1907.

Ο τότε Μητροπολίτης Δράμας και ἐπειτα Σμύρνης, ο Εθνομάρτυρας Χρυσόστομος Καλαφάτης, σε γράμμα του προς τον Γερμανό, το οποίο του έστειλε αμέσως μετά την απομάκρυνσή του από την Καστοριά, του έγραφε: Μέ δάφνας ἐστεφανωμένος ἐπιστρέψει εἰς τήν Ἀκρόπολιν τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἡμεῖς, μαθηταὶ τῆς μεγάλης νέας Σκολῆς, ἦν Σύιδρουσες ἐν Μακεδονίᾳ, θά φροντίσωμεν ὑπὲρ ακολουθίσωμεν τά ιχνη Σου. Σύ δέ ἀπό τῆς ψηλῆς σκοπιᾶς, εἰς τήν ἐκλίθης, θά συνεχίσους ὑπὸ ἀλληνού μορφήν τό Εθνοσωτήριον ἔργον Σου και ἀλλα.

Και όντως ο Γερμανός συνέχισε το ἔργο του με αυτοθυσία και ηρωισμό, ως Μητροπολίτης Αμασείας, υπέρ του Ποντιακού Ελληνισμού και του Οικουμενικού Πατριαρχείου, του οποίου αναδείχθηκε κορυφαίος Ιεράρχης, διατελέσας Τοποτηρητής του Οικουμενικού Θρόνου, ενώ δύο φορές παραιτήθηκε την τελευταία στιγμή του Πατριαρχικού αξιώματος, αν και ήτοι βεβαία η εκλογή του.

Καταδικασμένος σε θάνατο από τους Κεμαλικούς εκλέγεται Μητροπολίτης Ιωαννίνων, αφού προηγουμένως εκθρονίζεται από τους Βενιζελικούς και τον Πατριάρχη Μελέτιο Δ' τον Μεταξάκη ο Βασιλικός Ιωαννίνων Σπυρίδων, που με τη σειρά του δύο χρόνια μετά θα ξαναγυρίσει στην Ήπειρο και οι Βασιλικοί θα εξορίσουν τον Γερμανό στην Ευρώπη, ως Μητροπολίτη Αμασείας και Έξαρχο Κεντρώας Ευρώπης, με έδρα τη Βιέννη.

Και εδώ εργάζεται αγόγγυστα υπέρ της διασώσεως της ελληνικότητος των Κοινοτήτων της Αυστρίας, Ουγγαρίας και Ιταλίας, οι οποίες του φέρονται σκληρά και αφιλόξενα, γιατί φοβούνται περιορισμό της ανεξέλεγκτης αυτονομίας τους. Μοναδικός συνεργάτης του ο εφημέριος της Αγίας Τριάδος Βιέννης, ο πολύς και πολιός μετέπειτα Επίσκοπος Κυδωνίας και Αποκορώνου Αγαθάγγελος Ξηρουσάλης.

Ο Αγαθάγγελος Ξηρουσάλης, κατά κόσμον Άγγελος, γεννήθηκε τον Μάιο του 1872 στο χωριό Σούρη Αποκορώ-

vou Κρήτης. Διδάχθηκε τα εγκύκλια μαθήματα στη γενέτειρά του και στο Γυμνάσιο Χανίων. Αποπεράτωσε τις σπουδές του στο Ιεροδιδασκαλείο Αγίας Τριάδος Κρήτης και διορίστηκε Διευθυντής του Προτύπου Δημοτικού Σχολείου, του προσηρτημένου στο ως άνω Διδασκαλείο, διατελών συγχρόνως και Γραμματεύς των Ιερών Μονών Γουβερνέτου, στην οποία το 1894 είχε χειροτονηθεί Διάκονος, και Αγίας Τριάδος.

Έλαβε μέρος στη Κρητική Επανάσταση (1896-1898) και τρία χρόνια αργότερα μετέβη στα Ιεροσόλυμα, όπου, ως υπότροφος της Κρητικής Πολιτείας, εσπούδασε από το 1901 μέχρι το 1905 στη Θεολογική Σχολή του Τιμίου Σταυρού. Το Σεπτέμβριο του 1905 επέστρεψε στη Κρήτη και χειροτονήθηκε ιερομόναχος και προήχθη σε Αρχιμανδρίτη. Διορίσθηκε αμέσως Καθηγητής των Ιερών στο Γυμνάσιο και το Ανώτερο Παρθεναγωγείο Ρεθύμνου, όπου δίδαξε για λίγους μόνο μήνες, διότι εκλήθη ιερατικώς Προϊστάμενος στη Κοινότητα Βενετίας, όπου εργάσθηκε από το τέλος του 1905 μέχρι του 1920. Υπηρετών στη Βενετία, φοίτησεν επί πενταετία στα Πανεπιστήμια της Πάντοβα και της Μπολόνια και το 1911 αναγορεύθηκε διδάκτων της Φιλοσοφίας.

Αρχομένου του 1920 διορίσθηκε ιερατικώς Προϊστάμενος του Ιερού Ναού Αγίας Τριάδος Βιέννης, όπου παρέμεινε μέχρι το Φεβρουάριο του 1936, όταν εξελέγη Επίσκοπος Κυδωνίας και Αποκορώνου. Στη Βιέννη ο Αγαθάγγελος δίδαξε στο Collegium Theresianum και από τον Φεβρουάριο του 1922 μέχρι τις αρχές Μαρτίου 1936 διετέλεσε Λέκτωρ της Νεοελληνικής στο εκεί Πανεπιστήμιο. Ο Αγαθάγγελος εποιήμανε την Επισκοπή του μέχρι του θανάτου του στις 22 Φεβρουαρίου 1958.

Ο εθνικός ρόλος του Αγαθάγγελου Ξηρουχάκη κατά τη διάρκεια της Γερμανικής κατοχής και μετά την απελευθέρωση της Κρήτης και ιδιαίτερα κατά την περίοδο του εμφυλίου, είναι γνωστός στην Κρήτη και στο Πανελλήνιο, χωρίς να είμαι σε θέση να κρίνω, εάν και κατά πόσον η προσωπικότητα και το έργο του έχουν εκτιμηθεί, αποτιμηθεί και τιμηθεί όσον αξίζουν και πρέπει.

Στη Βιέννη ο Γερμανός ζει ένδεκα χρόνια δύσκολα και δίσεκτα, περιφρονημένος από την Ελληνική Κυβέρνηση, που τον αφήνει να πεθάνει το 1935 ενδεής και ούτε τη μεταφορά της σορού στην Αθήνα δεν επιτρέπει. Πικραμένος, αλλά και υπερήφανος γράφει στη διαθήκη του: «Δεν χρεωστώ εις ουδένα ουδέ οβολόν. Εις το Έθνος προσέφερα ό,τι ήτο δυνατόν εις Ιεράρχην του '21. Δεν δέχομαι εις την κηδείαν μου ούτε Αντιπρόσωπον του Κράτους, ούτε της Εκκλησίας». Και τα οστά του παραμένουν στη Βιέννη μέχρι το 1959, όταν με πρωτοβουλία και ενέργειες της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών μεταφέρονται επισήμως μέσω Θεσσαλονίκης στη Καστοριά και το Ελληνικό Κράτος τιμά με κάθε επισημότητα τη μνήμη και το έγο του, αποκαθιστώντας τον στη θέση που του αρμόζει στη νεώτερη ελληνική ιστορία και στο Πάνθεον των ηρώων της Ελλάδος.

Ο Καραβαγγέλης ήταν, όπως αναφέρει η Αντιγόνη Μπέλλου - Θρεψιάδη, ένας έξοχος διπλωμάτης και μεγαλοφυής αρχηγός, που κρατούσε στα χέρια του τα νήματα του Μακεδονικού Αγώνα και κινούσε, άτρωτος αυτός κι αόρατος, τους πάντας και τα πάντα. Το έργο του, άξιο εθνικής ευγνωμοσύνης, τον καθιέρωσε ως τον αντάρτη του Μακεδονικού Αγώνα και Ακρίτα στα μακρινά κι εγκαταλελειμένα σύνορα του Μακεδονικού Ελληνισμού, έχοντας για μόνο όπλο

την αλύγιστη ψυχή του και τη φλογερή φιλοπατρία του.

Η Αντιγόνη Μπέλλου-Θρεψιάδη, που γνώρισε από κοντά το Γερμανό, δίνει θαυμάσια την εικόνα του: *Εἶναι ψηλός, μέ παράστημα ἀθλητικό. Μ' ὅλα τά ἔξηντα ἐφτά του χρόνια στέκεται ἵσιος σά λαμπάδα καὶ κρατᾷ τό κεφάλι πάντα ψηλά. Καθώς μιλᾶ καὶ καθώς σιωπᾶ, τά μεγάλα του μαῆρα μάτια ζωγραφίζουν, πότε τίν ἄγανάκτηπό του γιά τίν ἐγκληματική ἀδιαφορία τῶν ἑλληνικῶν κυβερνήσεων, πότε τίν ἐλπίδα, πότε τί φρίκη, πότε τίν ἄγωνία γιά τίν ἔκβαση μιᾶς ἐπιχείρησης τῶν ἀνταρτικῶν μας σωμάτων, πότε τί χαρά τοῦ θριάμβου καὶ τίν ἐθνική περηφάνια.*

Ο Μητροπολίτης Γερμανός Καραβαγγέλης ήταν Δεσπότης με ωραία και ευγενική μορφή και αδάμαστη ψυχή, μεγαλοπρεπής, με γλυκιά φωνή και τέλεση της λειτουργίας μαγευτική, όπως αναφέρει ο Ατακτίδης. Η ωραία μορφή του καθρέπτιζε την καλοσύνη του και η λεβεντιά του κορμιού του την παλληκαρία και το αδάμαστο θάρρος του. Για λίγους ανθρώπους ίσχυσε το αρχαίο γνωμικό «οία η μορφή τοιάδε και η ψυχή». Η γλαφυρότητα της φωνής του και η εκφραστικότητα των ματιών του εσαγήνευαν. Η ατρόμητη ψυχή του συμβάδιζε με τη σωματική του ρώμη και επιβλητικότητα. Ήταν ένας πραγματικός «λεβέντης» και το επιβλητικό παράστημά του επέβαλλε σεβασμό σε όλους όσοι έρχονταν σε επαφή μαζί του.

Πάνω απ' όλους τους χαρακτηρισμούς, όμως, νομίζω ότι ο πιο παραστατικός υπάρχει στη φράση του Ίωνα Δραγούμη: *Ήταν ψηλός, στέκουνταν ὅρθιος καὶ ὅταν περπατοῦσε ἦταν σά νά πήγαινε νά σώση τίν ἀνθρωποσύνη. Ασφαλώς καὶ δεν ήταν δυνατότα να σώσει την ανθρωποσύνη, συντέλεσε όμως όσο κανένας άλλος ο φλογερός αυτός Ιεράρχης να σώσει πολλούς Μακεδόνες, να σώσει τη Μακεδονία, γιατί βρέθηκε στο κέντρο του Μακεδονικού Αγώνα και αναδείχτηκε σε κορυφαία φυσιογνωμία.*

Ο λεονταρόψυχος Μητροπολίτης, ο ευθαρσής, ακούραστος και αψηφών τους πολλούς, ποικίλους και συνεχείς κινδύνους εκ μέρους των Βουλγάρων αγωνιστής, ήταν ένας αληθινός ηγέτης του λαού και άξιος πρωτοπόρος των εθνικών αγώνων. Κεντρική φυσιογνωμία του Μακεδονικού Αγώνα και αργότερα πρωτοπόρα μορφή του δράματος του Ποντιακού Ελληνισμού στο πρώτο τέταρτο του 20ού αιώνα, αναδείχτηκε σε μεγάλη ηρωική και μαρτυρική μορφή, παρότι δεν επισφράγισε την προσφορά του με το μαρτύριο, όπως ο Παύλος Μελάς. Έγινε όμως ηρωική οπτασία στη λαϊκή συνείδηση. Ο Γερμανός Καραβαγγέλης έγινε θρύλος εν ζωῇ.

Εθνικός άνδρας, άξιος των κρισίμων καιρών, υπήρξε ένας από τους πιο δυναμικούς και πιο εκλειτούς Ιεράρχες του Οικουμενικού Θρόνου κατά τον εικοστό αιώνα και από τους λίγους που γεννήθηκαν μέσα από τη λαμπρή ιστορία του Έθνους με προορισμό να τη συνεχίσουν. Γι' αυτό ανήκει ο Γερμανός και στην εθνική και στην ιερή ιστορία της πατρίδας μας, δαφνοστεφανωμένος για το μεγαλείο και για τη λεβεντιά του, τη λεβεντιά όπως τη τραγούδησε η λαϊκή μούσα μες τη κρητική μαντινάδα:

*Η λεβεντιά στον ἀνθρωπο είν' ένα μεγαλείο,
γεννιέται, δε διδάσκεται ποτέ μέσ' στο σχολείο.*

Τσουνάμι

«Εϊπομεν άνωτέρω περί τοῦ πόνου, τόν όποιον προκαλεῖ ὁ φυσικός θάνατος. Πολύ μεγαλύτερος εἶναι βεβαίως ὁ ἀφύσικος θάνατος, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ αἰφνίδιον καὶ βιαίου θαανάτου, ἀπό τοῦ όποιου δέεται ἡ Ἐκκλησία, νά φυλάσσωνται οἱ ἄνθρωποι. Ἀτυχῶς, ἐθρηνίσαμεν κατά τό παρελθόν ἔτος καὶ λίαν προσφάτως δι' ἀπροσδόκητον καὶ αἰφνίδιον θάνατον προσφιλῶν προσώπων καὶ ἀδελφῶν ἐν τῇ διακονίᾳ τῆς Ἐκκλησίας. Θρηνοῦμεν δέ μεθ' ἀπάσης τῆς ἀνθρωπότητος διά τά μόλις γενόμενα καὶ εἰσέτι συμβαίνοντα εἰς χώρας τῆς Ἀσίας, τά προκαλέσαντα θανάτους κιλιάδων συνανθρώπων καὶ πληγάς εἰς μυρίους ἄλλους καὶ καταστροφάς ἀνυπολογίστους. Ἐκφράζομεν καὶ κατά τίν ἄραν ταύτην προσωπικῶς καὶ ἐξ ὀνόματος τοῦ καθῆμας Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ὁδύντων καὶ συμπάθειαν, ἔτι δέ καὶ τίν εὐχήν, ὅπως καὶ ἡ τρομακτική αὕτη θεομηνία ἀφ' ἐνός μὲν ἐνθαρρύντη τό ἀλληλέγγυον τῶν ἀνθρώπων καὶ μάλιστα τῶν πλουσίων χωρῶν πρός τάς πολυτρόπως δεινοπαθούσας, ἀφ' ἑτέρου δέ συνετίση πάντας καὶ ὑπενθυμίση τό καθῆκον, ὅπως ἀντιμετωπίζωμεν τά τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ μετά δέους καὶ τα- πεινώσεως καὶ ὅπως προστατεύωμεν ἀξιοχρέως τό φυσικόν ήμῶν περιβάλλον».

(Οἰκουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος)

Ο Σύλλογος Γυναικών Κολυμπαρίου διεβίβασε δια της ΟΑΚ ποσόν 600 € στον Σεβασμ. Μητροπολίτην Χονγκ Κονγκ και Άπω Ανατολής Νικήτα, προκειμένου να διατεθούν υπέρ των θυμάτων της τραγωδίας στη Νοτιοανατολική Ασία. Ευχαριστούμε και επαινούμε το δραστήριο Συμβούλιο του Συλλόγου.

Ετήσια Γεν. Συνέλευση των Ακαδημιών της Ευρώπης

Πραγματοποιήθηκε στη Μόσχα. Την Ορθόδοξο Ακαδημία ευαρεστήθηκε να εκπροσωπήσει ο Σεβασμ. Μητροπολίτης Κυδωνίας και Αποκορώνου Ειρηναίος, μέλος του Δ.Σ. του Ιδρύματος.

Ο Γεν. Διευθυντής έλαβε μέρος, μεταξύ άλλων, στις ακόλουθες εκδηλώσεις:

Οκτώβριος

- Στην τελετή παρουσίασης του βιβλίου «Ἀννουσάκειο Θεραπευτήριο –ένα θερμό ενδιαίτημα του Ναζωραίου» που πραγματοποιήθηκε στο Ενοριακό Κέντρο του Αγίου Σπυρίδωνα στο Καστέλλι.
- Εκδήλωση που οργάνωσε στο Δημαρχείο Χανίων η ΙΛΑΕΚ και ο Δήμος Χανίων προς τιμή του Αρχαιολόγου Γιάννη Σακελλαράκη.
- 2° Παγκρήτιο Νοσηλευτικό Συνέδριο στα Χανιά., όπου έκανε την εναρκτήρια ομιλία με θέμα «Σύγχρονα Βιοηθικά Διλήμματα» (βλπ. «Διάλογοι Καταλλαγής» 74, σελ. 757εξ).
- Εγκαίνια της Βιβλιοθήκης του Πολιτιστικού Κέντρου «Κωνσταντινουπολειάδα», στη Νέα Χώρα Χανίων, από τον Υφυπουργό Παιδείας Γ. Καλό τον οποίον συνόδευσε κατά την επίσκεψή του στον Πρόεδρο της ΟΑΚ Σεβασμ. Μητροπολίτη Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίο.
- Αποκαλυπτήρια αδριάντα-μνημείου του Αγίου Φραγκίσκου της Ασίζης, που φιλοτεχνήσε και χάρισε στο Μουσείο «Νίκος Καζαντζάκης» στους Βαρβάρους (Μυρτιά) Ηρακλείου, ο γλύπτης Wilfried Koch.

Νοέμβριος

- Επήσιο συνέδριο του Παγκρητίου Συνδέσμου Θεολόγων, που πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα της Ι. Αρχιεπισκοπής Κρήτης στο Ηράκλειο.
- Τελετή αποκαλυπτήριων του αδριάντα του αείμνηστου πολιτικού Πολυχρόνη Πολυχρονίδη και εγκαίνια της αίθουσας πολλαπλών εκδηλώσεων του κτηριακού συγκροτήματος του Πνευματικού Κέντρου Χανίων.
- Ενορία Γαβαλομουρίου με την ευκαιρία της εορτής του προστάτη της Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου.
- Συνεδρίαση των Ιδρυτικών μελών και του Διοικ. Συμβουλίου του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», κατά την οποία προήδρευσε η Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων Άννα Ψαρούδα-Μπενάκη.

Δεκέμβριος

- Εκδήλωση με την ευκαιρία της επετείου της Ενώσεως της Κρήτης με την Ελλάδα, κατά την οποία ομιλητής ήταν ο Σεβασμ. Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος.
- Τελετή στο Πεδίο Βολής Κρήτης (εορτή της προστάτιδος του Πυροβολικού Αγίας Βαρβάρας).
- Τελετή στον Ναύσταθμο Κρήτης (εορτή του προστάτου του Ναυτικού Αγίου Νικολάου).
- Θ. Λειτουργία στον Ι. Ναό του Αγίου Μηνά, προεξάρχοντος του Μακαριωτάτου Πατριάρχου Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής Θεοδώρου.

Η Εμμανουέλα Λαρεντζάκη παραβρέθηκε εκ μέρους της ΟΑΚ στην τελετή απονομής πτυχίων, μεταπτυχιακών διπλωμάτων ειδίκευσης και διδακτορικών διπλωμάτων σε σπουδαστές του Πολυτεχνείου Κρήτης.

Η Αναστ. Τσελεκίδου συμμετείχε:

- * Στο Παγκρήτιο Συνέδριο Θεολόγων
- * Σε συνέδριο στην Αθήνα με θέμα «1st INTERNATIONAL MEETINGS INDUSTRY CONFERENCE CHALLENGES IN THE NEW GLOBAL ENVIRONMENT» (19-21 Νοεμβρίου).

**ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ
της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης (ΟΑΚ)
(διετία 2005 - 2006)**

1. Διοικ. Συμβούλιο

- α) Ο εκ των Ιδρυτών Σεβασμ. Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος, Πρόεδρος.
- β) Ο Σεβασμ. Μητροπολίτης Κυδωνίας και Αποκορώνου Ειρηναίος, εκπρόσωπος της Ιεράς Συνόδου Κρήτης
- γ) Ο Γεώργιος Κατσανεβάκης, Νομάρχης Χανίων, Αντιπρόεδρος
- δ) Ο εκ των Ιδρυτών Αλέξανδρος Παπαδερός, Γεν. Διευθυντής της ΟΑΚ
- ε) Ο Πανοσιολ. Αρχιμ. Χρύσανθος Κελαϊδής, Ηγούμενος της Ιεράς Μονής Γωνιάς.
- στ) Ο Βασίλειος Τωμαδάκης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών
- ζ) Ο Σωτήριος Αρετουλάκης, εκπρόσωπος της Παγκρητίου Αθηνών
- η) Η Ευτυχία Πευκιανάκη, Φιλόλογος, Γυμνασιάρχης, εκπρόσωπος της Επαρχίας Κισάμου
- θ) Ο Σταύρος Πατεράκης, Ιατρός, εκπρόσωπος της Επαρχίας Σελίνου

2. Εκτελεστική Επιτροπή

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο Σεβασμ. Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος

ΜΕΛΗ: Ο Αλέξ. Κ. Παπαδερός, Γεν. Δ/ντής της ΟΑΚ

Ο Αρχιμ. Χρύσανθος Κελαϊδής, Ηγούμενος της Ιεράς Μονής Γωνιάς

3. Διοικούσα Επιτροπή Ευρωμεσογειακού Κέντρου Νεότητας (ΕΚΝ)

ΕΠΟΠΤΗΣ: Αλέξανδρος Παπαδερός, Γεν. Δ/ντής της ΟΑΚ

ΜΕΛΗ: Αιδεσιμ. Νικόλαος Ηλιάκης, Εφημέριος Κεράς

Αιδεσιμ. Αλέξανδρος Φαντάκης, Εφημέριος Δραπανιά

Γεώργιος Πευκιανάκης, Φιλόλογος, Γυμνασιάρχης

Σοφία Τσουρή, Φιλόλογος, ως εκπρόσωπος του Δήμου Μηθύμνης

Νικόλαος Φαλελάκης, Βιολόγος, εκπρόσωπος του Δήμου Κολυμπαρίου

Ιωάννης Φωτάκης, Δασολόγος - Περιβαλλοντολόγος, ως εκπρόσωπος του Δήμου Κισάμου

4. Διοικούσα Επιτροπή Ινστιτούτου Θεολογίας και Οικολογίας (ΙΘΟ)

ΕΠΟΠΤΗΣ: Αλέξανδρος Κ. Παπαδερός, Γεν. Δ/ντής της ΟΑΚ

ΜΕΛΗ: Εμμ. Αβραμάκης, Γεωπόνος – Βοτανικός, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, Ηράκλειον

Αρτέμιος Γιαννίτσαρος, Καθηγητής Συστηματικής Βοτανικής, Βιολογικό Τμήμα Πανεπιστημίου Αθηνών

Μιχαήλ Δαμανάκης, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπ. Κρήτης (Ταξονομία Φυτών)

Ιάκωβος Ζαφράν, Βοτανολόγος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Μασαλίας (Γαλλία)

Νικόλαος Καλογεράκης, Καθηγ. Τμήματος Μηχανικών Περιβάλλοντος, Πολυτεχνείου Κρήτης

Χαρούλα Καριολάκη Φυσιολ. Φυτών

Ευτύχιος Πρωτοπαπαδάκης, Γεωπόνος, Ερευνητής Α' του Ινστιτούτου Υποτροπικών Φυτών και Ελιάς Χανίων

Επισκέψεις/Φιλοξενίες

Avinoam Danin, Βοτανολόγος από το Ισραήλ, Hanna Karlsen από τη Νορβηγία, ζεύγος Koch, ζεύγος Schendel και αδελφοί Seeliger από τη Γερμανία, David Sforzini και Maria Ricciardi από την Ιταλία, Αρχιμ. Επιφάνιος από την Κύπρο. Γιάννης Παρμακέλης με τη σύζυγό του.

Ο Γιάννης Παρμακέλης στην ΟΑΚ (15/11), δίπλα στο γλυπτό του «Ο πάσχων άνθιψωπος»

O Αμερικανός συγγραφέας Robert Fulghum, συνοδευόμενος από την εγγονή του Brianna Fulghum-Behen, έμεινε στην ΟΑΚ από 9/12/2004 μέχρι 3/1/2005. Είχαμε τη χαρά να εορτάσουμε μαζί τα Χριστούγεννα και την Πρωτοχρονιά.

O Aswin – Juvenal Fernandis, Διάκονος της Malankara Orthodox Syrian Church της Ινδίας, βρίσκεται κοντά μας από 12-12-2004, ως υπότροφος της Ορθοδόξου Ακαδημίας, στο Εργαστήριο Αγιογραφίας της οποίας ασκείται στην ιερά τέχνη, με την προοπτική ένταξης των εικόνων στη λατρεία της αρχαίας αυτής Εκκλησίας.

Αποχώρηση συνεργατών μας (από 31-12-04)

- Για οικογενειακούς λόγους αποχώρησε ο Προϊστάμενος των Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών Ευάγγελος Καστρινάκης. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος, κατά τη συνεδρία του της 18. Δεκεμβρίου, ενημερώθηκε σχετικώς από τον Γεν. Διευθυντή και εξέφρασε προς τον Ε. Καστρινάκη την ευαρέσκειά του για τις εξαίρετες υπηρεσίες που προσέφερε στην ΟΑΚ από την ένταξή του στο επιτελείο της. Κατά τη διάρκεια ειδικής συνεστιάσεως με την οικογένειά του και το προσωπικό της ΟΑΚ (28/12/04) ο Γεν. Διευθυντής αναφέρθηκε αναλυτικά στη μακρά και λίαν ευδόκιμη υπηρεσία του Ε. Καστρινάκη στο Ίδρυμα και ευχήθηκε στον ίδιο, στη σύζυγό του Solveig και στα παιδιά του Γεώργιο και Χριστίνα πλούσια την ευλογία του Θεού για την περαιτέρω πορεία της ζωής τους.

- Λόγω συνταξιοδοτήσεως αποχώρησε επίσης η Άννα Λεβάκη, Εργάσθηκε σε διάφορες υπηρεσίες (κουζίνα, καθαριότητα) με ιδιαίτερη επιμέλεια και ευσυνειδησία. Η ΟΑΚ εξέφρασε επίσης τις θερμές ευχαριστίες και ευχές της.

- Προκειμένου να συμμετάσχει σε εξετάσεις του ΑΣΕΠ αποχώρησε και η Φιλόλογος Σταυρούλα Μάλαμα, που εργάσθηκε ως υπεύθυνη της Βιβλιοθήκης με ιδιαίτερη προσοχή και φιλοτιμία.

Συνδρομή €\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$

Απευθύνουμε θερμή παράκληση προς τους παραλήπτες των ΔΙΑΛΟΓΩΝ ΚΑΤΑΛΛΑΓΗΣ, να μας βοηθήσουν στη βελτίωση του Δελτίου,

- α) με τυχόν παραπτηρήσεις και προτάσεις τους,
- β) με ενημέρωσή μας, αν δεν θα ήθελαν ίσως να συνεχίσουν να το λαμβάνουν και
- γ) με τη συμμετοχή τους στις υψηλές δαπάνες εκδόσεως και αποστολής. Αποχώρησε, οι περισσότεροι δεν έχουν καταβάλει ούτε ενός έτους συνδρομή, καίτοι πολλοί το λαμβάνουν από την αρχή της εκδόσεώς του (1986).

Με την ευκαιρία ευχαριστούμε τους λίγους εκείνους αναγνώστες, που αποστέλλουν τακτικά τη συνδρομή τους, μάλιστα εκείνους που προσφέρουν περισσότερα των όσων οφείλουν!

Συχές για το Νέο Έτος
Συχαριστούμε όλους εκείνους, που εναργεστί-θηκαν να εκφράσουν εόρτιες ευχές προς την ΟΑΚ και τους συνεργάτες της. Σε αυτούς και στους φίλους αναγνώστες των ΔΙΑΛΟΓΩΝ ΚΑΤΑΛΛΑΓΗΣ ευχόμεθα πλούσιες τις ευδο-γίες των Θεού κατά το νέον έτος 2005.

Παρακαλούμε τους φίλους αναγνώστες να μη λησμονούν, ότι το περιοδικό στηρίζεται στην αγάπη και τη συνδρομή τους. Ευχαριστούμε όσους είχαν πρόσφατα την ευαισθησία, να προσφέρουν ποσά ανώτερα της συνδρομής.

Απολογισμός ΟΑΚ 2003

ΕΣΟΔΑ

Τακτικά: 526.664,23 €

Έκτακτα: 66.213,96 €

Σύνολο: 592.878,19 €

ΕΞΟΔΑ

Τακτικά: 574.699,98 €

Έκτακτα: –

Σύνολο: 574.699,98 €

Πλεόνασμα 18.178,21 €

Δωρεές προς την ΟΑΚ

- Αρχοντάκης Μανώλης 300 €.

- Βρουβάκης Νικ 200 €,
- Θεολόγης Σάκης 1000 \$,
- Jim McDermott 1000 \$.

Ευχαριστούμε θερμά.

Ολοκληρώνονται τα έργα στο Ευρωμεσογειακό Κέντρο Νεότητας (πρβλ. ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΚΑΤΑΛΛΑΓΗΣ 74, σελ. 765).

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΚΑΤΑΛΛΑΓΗΣ

Τριμηνιαίο περιοδικό
ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

73006 Κολυμπάρι-Χανιά

Τηλ.: 2824022245 - Fax: 2824022060

E-mail: oac@otenet.gr

www.oac.gr

ISSN 1105-7017

Κωδικός: 3532

Εκδότης - Δ/ντής Συντάξεως:

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΕΡΟΣ

Γραφικές Τέχνες ΓΕΩΡΒΑΣΑΚΗΣ Ο.Ε.
Χανιά - Τηλ.: 2821092482

Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού € 5 - Εξωτερικού € 25
Εμβάσματα: ΑΤΕ-Χανιά, Λογαρ. 37704003260-96

Τιμή τεύχους € 1,5

Γίνονται δεκτές προαιρετικές εισφορές

Για τα μη ενυπόγραφα κείμενα
την ευθύνη έχει ο Διευθυντής Συντάξεως